

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 304

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

64. évfolyam
2021. július 29.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

AJÁNLÁSOK

Tanács

2021/C 304/01	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Belgium 2021. évi stabilitási programját	1
2021/C 304/02	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Bulgária 2021. évi konvergenciaprogramját	6
2021/C 304/03	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Csehország 2021. évi konvergenciaprogramját	10
2021/C 304/04	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Dánia 2021. évi konvergenciaprogramját	14
2021/C 304/05	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Németország 2021. évi stabilitási programját	18
2021/C 304/06	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Észtország 2021. évi stabilitási programját	23
2021/C 304/07	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Írország 2021. évi stabilitási programját	28
2021/C 304/08	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Görögország 2021. évi stabilitási programját	33
2021/C 304/09	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Spanyolország 2021. évi stabilitási programját	38

HU

2021/C 304/10	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Franciaország 2021. évi stabilitási programját	43
2021/C 304/11	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Horvátország 2021. évi konvergencia-programját	48
2021/C 304/12	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Olaszország 2021. évi stabilitási programját	53
2021/C 304/13	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Ciprus 2021. évi stabilitási programját .	58
2021/C 304/14	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Lettország 2021. évi stabilitási programját	63
2021/C 304/15	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Litvánia 2021. évi stabilitási programját	68
2021/C 304/16	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Luxemburg 2021. évi stabilitási programját	73
2021/C 304/17	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Magyarország 2021. évi konvergencia-programját	78
2021/C 304/18	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Málta 2021. évi stabilitási programját . .	83
2021/C 304/19	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Hollandia 2021. évi stabilitási programját	88
2021/C 304/20	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Ausztria 2021. évi stabilitási programját	93
2021/C 304/21	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Lengyelország 2021. évi konvergencia-programját	98
2021/C 304/22	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Portugália 2021. évi stabilitási programját	102
2021/C 304/23	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Románia 2021. évi konvergenciaprogramját	107
2021/C 304/24	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről	111
2021/C 304/25	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Szlovénia 2021. évi stabilitási programját	116
2021/C 304/26	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Szlovákia 2021. évi stabilitási programját	121
2021/C 304/27	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Finnország 2021. évi stabilitási programját	126
2021/C 304/28	A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Svédország 2021. évi konvergenciaprogramját	131

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

AJÁNLÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2021. június 18.)

amelyben véleményezi Belgium 2021. évi stabilitási programját

(2021/C 304/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, feltéve, hogy ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíván marad.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Belgiumot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Belgium – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, ugyanakkor folytatni kell a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatásainak kezelését. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.
- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezési javaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Belgium költségvetéstervezési javaslata összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezési javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, mindenekelőtt a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, továbbá megerősíti a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Elősegíti ezenfelül, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, közép- és hosszú távon pedig hozzájárul a fenntartható államháztartások megerősítéséhez, valamint a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amelyben további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a helyreállítás erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetési középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményben a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Belgium nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Belgium 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (8) Belgium 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Belgium államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 9,4 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 114,1 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 4,5 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 7,5 %-ának felelt meg. Belgium emellett a becslések szerint a GDP 11,8 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Ez a jelentés Belgium költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adósságkritériumnak.
- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 4,1 %-kal, 2022-ben pedig 3,5 %-kal növekszik. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a magasabb beruházások miatt 2021-re és 2022-re valamivel nagyobb, 4,5 %-os, illetve 3,7 %-os reálnövekedést vetít előre.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 9,4 %-ról 7,7 %-ra csökken, az adósságráta pedig a tervek szerint a 2020. évi 114,1 %-ról 2021-ben a GDP 116,3 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 6,1 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 2,7 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Belgium költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Belgium által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program egyelőre nem tartalmazza a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből kapott vissza nem térítendő támogatásokat. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének feltételezése szerint azonban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,2 %-át, 2022-ben 0,3 %-át teszik ki ugyanazokat a feltevéseket alkalmazva, amelyeket a Belga Szövetségi Tervezőiroda használt a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz makrogazdasági értékelése során.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek miatt a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Mindezt figyelembe véve a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani^(?) és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.

(?) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

- (16) A 2021. évi költségvetéstervezet-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért; az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (17) Belgium 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 4,5 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések megszüntetésének, valamint a javuló makrogazdasági helyzetből eredő magasabb államháztartási bevételnek köszönhetően. A GDP-arányos államadósság 2022-ben várhatóan a GDP 116 %-án stabilizálódik. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP -0,4 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 % százalékponttal nő. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi GDP 4 %-áról 2024-re a GDP 3,7 %-ára csökken. A költségvetési hiány a tervek szerint nem fog a GDP 3 %-ának megfelelő érték alá csökkenni a 2021. évi stabilitási program időhorizontján belül. A 2021. évi stabilitási program nem ad elegendő információt a 2023. és 2024. évi általános költségvetési irányvonal becsléséhez. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 2¾ % ⁽⁸⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Belgium potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 116,7 %-ról 2024-ben 117,4 %-ra nő, teljes mértékben SFA-tételek miatt. Tekintettel a magas adósságrátára, amely az előrejelzések szerint idővel csak fokozatosan csökken, Belgium a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a Belgium által a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY BELGIUM:

1. 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. Őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növelik a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Bulgária 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Bulgáriát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Bulgária – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, mindenekelőtt a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, továbbá meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Bulgária 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Bulgária 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 8. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Bulgária 2021. május 5-én, az 1466/97/EK rendelet 8. cikkében megállapított határidőn túl benyújtotta a 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Bulgária államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 3,4 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 25 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,2 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 5,5 %-ának felelt meg.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Bulgária költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium teljesült.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos, mivel nem veszi figyelembe a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott finanszírozást. Következésképpen a bemutatott alapforgatókönyv nem hasonlítható össze közvetlenül a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. Emellett a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a külföldi keresletre vonatkozó kedvezőbb feltételezések alapján az export erőteljesebb növekedési ütemére számít.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 3,4 %-ról 5,6 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 27,4 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 7,8 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest. A nominális és az elsődleges államháztartási hiány, és ebből következően az adósság előre jelzett növekedésének mozgatórugóit a 2021. évi konvergenciaprogram nem fejt ki részletesen, és az az egyes diszkrecionális költségvetési intézkedések lejárta ellenére is bekövetkezik. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésénél magasabbak. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint 2021-ben a GDP-arányos deficit várhatóan 3,2 %-ra, az adósságráta pedig a GDP 24,5 %-ára csökken. A különbség fő forrása az egyéb bevételekre vonatkozó előrejelzés, amelyek a 2021. évi konvergenciaprogram szerint 2021-ben GDP-arányosan várhatóan 2,5 százalékponttal, a korábbi szintekhez képest jóval kisebb mértékben csökkennek. E csökkenés mozgatórugóit a 2021. évi konvergenciaprogram nem fejt ki.
- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Bulgária költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell

kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Bulgária által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális intézkedések ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.

- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2020-ban a GDP 0,02 %-át, 2021-ben 0,3 %-át, 2022-ben 0,8 %-át, 2023-ban 1,4 %-át, 2024-ben 1,7 %-át, 2025-ben 2,6 %-át, 2026-ban pedig 1,8 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetésszerv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt tervek alapján Bulgária államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 2,7 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben a GDP 28,6 %-ára nő. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésénél magasabbak. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 1,4 %-át⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,8 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan átlagosan 0,4 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is.

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.

- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány 2023-ra a GDP 3,1 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram 2024-re vonatkozóan nem tartalmaz információt. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban átlagosan a GDP -0,6 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása 2023-ban GDP-arányosan 0,6 százalékponttal nő. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások 2023-ban GDP-arányosan 0,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Bulgária potenciális növekedését.
- (18) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2023-ban 29,3 %-ra nő. A 2021. évi konvergenciaprogram 2024-re vonatkozóan nem tartalmaz információt. Bulgária a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony adósságfenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Bulgária által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY BULGÁRIA:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. Tartsa korlátok között a tagállami finanszírozású folyó kiadások növekedését.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
- A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Csehország 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Csehországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Csehország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Csehország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Csehország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 15. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. Az államháztartás középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Csehország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Csehország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 6,2 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 38,1 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 4,6 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 6,4 %-ának felelt meg. Csehország emellett a becslések szerint a GDP mintegy 6,2 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 1½ %-ának felelt meg.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Csehország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében reális, 2022 tekintetében pedig óvatos. A Bizottság előrejelzése a reál-GDP 2021. évi növekedése tekintetében némileg optimistább (3,4 % a 2021. évi konvergenciaprogramban megadott 3,1 %-hoz képest), és 2022-re vonatkozóan még kedvezőbb (4,4 % a 2021. évi konvergenciaprogramban szereplő 3,7 %-hoz képest), mivel 2021-ben a magánfogyasztás jelentősebb növekedésével, 2022-ben pedig magasabb bruttó állóeszköz-felhalmozással számol.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiánya a 2020. évi 6,2 %-ról 8,8 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 44,8 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 9,0 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 6,5 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Csehország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. Ezért el kell kerülni, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a

költségvetési semlegességet. A Csehország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 2 %-át fogja kitenni, és főként a személyi jövedelemadóból származó bevételek csökkenésének GDP-arányosan 1,9 %-ot kitevő hatását foglalja magában.

- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben és 2023-ban pedig 0,7 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításához. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján Csehország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 5,9 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése, valamint a gazdasági helyreállítás miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 48,2 %-ra nő. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP -0,2 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,5 százalékponttal növekszik. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,3 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások hozzájárulása semleges.
- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is.

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításához nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddignél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.

- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 5,4 %-ról 2024-re a GDP 5,2 %-ára csökken. A költségvetési hiány a tervek szerint nem fog a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaérték alá csökkenni a program időhorizontján belül. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP + 1,2 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,3 százalékponttal csökken. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,8 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 4¼ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Csehország potenciális növekedését.
- (18) A 2021. évi konvergenciaprogram szerint az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 51,5 %-ról 2024-ben 54,6 %-ra nő. Csehország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Csehország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY CSEHORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
- A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfélelőséget és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Dánia 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Dániát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Dánia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Dánia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Dánia 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 22. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Dánia 2021. április 29-én az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Dánia államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 1,1 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 42,2 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 2,8 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP 5,1 %-ának felelt meg. Dánia emellett a becslések szerint a GDP 28,4 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Dánia költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya a tervek szerint 2021-ben meg fogja haladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiánnya vonatkozó kritérium teljesült.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében óvatos, 2022 tekintetében reális. A 2021. évi konvergenciaprogram előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 2,1 %-kal, 2022-ben pedig 3,8 %-kal fog növekedni. Ehhez képest a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a reál-GDP növekedését 2021-ben 2,9 %-ra, 2022-ben pedig 3,5 %-ra becsli. A főbb különbségek a Covid19-világjárvány és a kapcsolódó korlátozások 2021. évi alakulására vonatkozó feltételezésekhez kapcsolódnak.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiánya a 2020. évi -1,1 %-ról -3,3 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 40,7 %-ára csökken. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben -7 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 1,2 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése 2021 tekintetében alacsonyabb hiányt prognosztizál, ami az erősebb makrogazdasági forgatókönyvet és a nyugdíjalapok hozamadjával kapcsolatos optimistább bevételi előrejelzést tükrözi.
- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Dánia költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiányt és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell

kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Dánia által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozzák.

- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,2 %-át, 2022-ben a GDP 0,2 %-át, 2023-ban a GDP 0,1 %-át, 2024-ben a GDP 0,1 %-át, 2025-ben pedig a GDP 0,03 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodsor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadsor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetésszerv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat.

Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján Dánia államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 0,9 %-ára csökken, főként a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben a tervek szerint 41,3 %-ra nő. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP + 1,6 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás változatlan marad. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása semleges ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,0 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,6 százalékpont.

kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.

- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 0,7 %-ról 2024-re a GDP 0,6 %-ára csökken, majd 2025-re egyensúlyba kerül. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,2 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt. ⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások hozzájárulása semleges. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3,5 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Dánia potenciális növekedését.
- (18) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a 2021. évi konvergenciaprogramban tervezettek szerint a 2023. évi 41,6 %-ról 2024-ben 41,3 %-ra csökken. Dánia a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Dánia által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY DÁNIA:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Németország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Németországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Németország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, ugyanakkor folytatni kell a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatásainak kezelését. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Németország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 27. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályozási javaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Németország költségvetésszabályozási javaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályozási javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási és rezilienciaépítési eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, mindenekelőtt a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, továbbá meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak igénybevételeivel további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a helyreállítás erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Németország 2021. április 27-én az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Németország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 4,2 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 69,8 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan –3½ %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 5,9 %-ának felelt meg. Németország emellett a becslések szerint a GDP mintegy 25 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 1½ %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Németország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághatárértéknek.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében reális, 2022 tekintetében pedig óvatos. A 2021. évi stabilitási program 2021-re 3,0 %-os, 2022-re pedig 2,6 %-os reál-GDP növekedést prognosztizál a Bizottság 2021. évi tavaszi előrejelzésében szereplő 3,4 %-os, illetve 4,1 %-os előrejelzéshez képest. A különbség abból ered, hogy a hatóságok 2021-ben a magánfogyasztásnak az előzetesen vártnál gyorsabb fellendülését várják, de kevésbé élénk exportnövekedéssel számolnak. A Bizottság 2021. tavaszi, 2022-re vonatkozó előrejelzése a fogyasztás késői, de erőteljes fellendülését veszi alapul. A 2021. évi stabilitási programban szereplő előrejelzések abból a feltevésből indulnak ki, hogy 2022 folyamán helyreáll a válság előtti kibocsátási szint, míg a foglalkoztatás és a magánfogyasztás helyreállása várhatóan valamivel hosszabb időt vesz igénybe.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 4,2 %-ról 9 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 74½ %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 10,6 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 6¼ %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A 2021. évi tavaszi előrejelzésében a Bizottság alacsonyabb költségvetési hatást vár a Covid19-világjárvány elleni küzdelemre és a gazdaság támogatására irányuló intézkedésektől, ami a 2021. évi stabilitási programban szereplőnél alacsonyabb – 2021-ben a GDP 7,5 %-át kitevő – hiányt prognosztizál, a GDP 73,1 %-át kitevő adósságráta mellett.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Németország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Németország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések fennmaradó hatását előzetesen a GDP 1 %-ára becsülik. Ezek a nem ideiglenes intézkedések a GDP mintegy $\frac{1}{10}$ %-át kitevő mértékben beruházásokat is magukban foglalnak, vagyis várhatóan támogatják a középtávú potenciális növekedést és ezáltal a fenntarthatóságot.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott beruházások és reformok 2020-ban a GDP 0,03 %-át, 2021-ben 0,3 %-át, 2022-ben 0,1 %-át, 2023-ban 0,1 %-át, 2024-ben 0,1 %-át, 2025-ben 0,1 %-át, 2026-ban pedig 0,04 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Mindezt figyelembe véve a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetésszerv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba.

(5) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Németország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 3 %-ára csökken, főként a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben a tervek szerint 74 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP + 0,5 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁷⁾. A diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadás az előrejelzések szerint GDP-arányosan átlagosan 0,3 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyanynyra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 1½ %-ról 2024-re a GDP ½ %-ára csökken, majd 2025-ben a GDP 0 %-át kitevő hiány mellett egyensúlyi költségvetés érhető el. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP + 0,9 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás változatlan marad. A tagállami finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint semleges hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. A diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadás az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,7 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 2¾ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Németország potenciális növekedését.
- (20) A GDP-arányos államadósság a tervek szerint a 2023. évi 73¼ %-ról 2024-ben várhatóan 72 %-ra csökken. Németország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Németország által tett intézkedéseket,

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

AJÁNLJA, HOGY NÉMETORSZÁG:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése érdekében fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Észtország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/06)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Észtországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Észtország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Észtország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Észtország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 33. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésiterv-javaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Észtország költségvetésiterv-javaslatja összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésiterv-javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Észtország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Észtország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 4,9 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 18,2 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 2,7 %-ot (†) kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP -4,7 %-ának felelt meg. Észtország emellett a becslések szerint a GDP 1,5 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

(†) A 2021. évi stabilitási program nem tartalmazza a diszkrecionális költségvetési intézkedések teljes becsült összegét.

- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Észtország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.
- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A 2021. évi stabilitási program szerint a reál-GDP növekedése 2021-ben várhatóan 2,5 %, 2022-ben pedig 4,8 % lesz. Ez összhangban van a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével, amely 2021-ben 2,8 %-os, 2022-ben pedig 5,0 %-os reál-GDP növekedéssel számol.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 4,9 %-ról 6 %-ra nő, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 21,4 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 6,3 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a 2020-ban és 2021-ben hozott, a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 3,3 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Észtország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. Az Észtország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitevni, amely nagyrészt folyó kiadásokból adódik. Ezek a nem ideiglenes intézkedések a GDP mintegy 1/3 százalékát kitevő mértékben beruházásokat is magukban foglalnak, vagyis várhatóan támogatják a középtávú potenciális növekedést és ezáltal a fenntarthatóságot.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,4 %-át, 2022-ben 0,5 %-át, 2023-ban 0,7 %-át, 2024-ben pedig 0,7 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁶⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza

⁽⁶⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Észtország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 3,8 %-ára csökken, elsősorban a gazdasági helyreállítás, valamint a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben a GDP 24,6 %-ára nő. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP + 1,6 %-át ⁽⁷⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,2 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,7 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyan nyíra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 3,2 %-ról 2024-re a GDP 2,2 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 1,1 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,4 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁹⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,5 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5¾ % ⁽¹⁰⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Észtország potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 27,4 %-ról 2024-ben várhatóan 28 %-ra nő. Észtország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Észtország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY ÉSZTORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.

⁽⁷⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁹⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Írország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/07)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Írországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Írország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Írország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 39. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályozási javaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Írország költségvetésszabályozási javaslata összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályozási javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási foglalkoztatási terv. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Írország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Írország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 5,0 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 59,5 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,9 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 5,7 %-ának felelt meg. Írország emellett a becslések szerint a GDP 1,2 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Írország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A 2020. évi 3,4 %-os reál-GDP-növekedést követően a stabilitási program 2021-re 4,5 %-os növekedést vetít előre, összhangban a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A 2022. évre mind a 2021. évi stabilitási program, mind a Bizottság 5,0 %-os éves reál-GDP-növekedést vetít előre.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 5,0 %-ról 4,7 %-ra csökken, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 62,2 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 5,4 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 3,5 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Írország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. Az Írország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek voltak, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2022-ben a GDP 0,02 %-át, 2023-ban 0,07 %-át, 2024-ben 0,06 %-át, 2025-ben pedig 0,04 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése azt feltételezi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által finanszírozott kiadások egyszerűsített és lineáris integráció mellett 2021-ben 0,06 %-ot, 2022-ben pedig 0,04 %-ot tesznek ki.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatóknak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (17) Írország 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 2,8 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben a tervek szerint 60,2 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások 4 éves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,4 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,2 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.

- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi GDP 1,2 %-áról 2024-re a GDP 0,7 %-ára, majd 2025-ben a GDP 0,2 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 1,6 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hatása változatlan marad. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,4 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 6½ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Írország potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 59,0 %-ról 2024-ben várhatóan 57,7 %-ra csökken. Írország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Írország által tett intézkedéseket,

AJÁNlja, HOGY ÍRORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,3 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

L. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Görögország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/08)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Görögországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Görögország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Görögország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Görögország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 46. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályjavaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Görögország költségvetésszabályjavaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályjavaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Az Európai Stabilitási Mechanizmus keretén belüli pénzügyi támogatási program 2018. évi sikeres lezárását követően Görögország a 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁵⁾ szerinti megerősített felügyelet hatálya alá tartozik. A Görögországra vonatkozó megerősített felügyeletnek az (EU) 2018/1192⁽⁶⁾ és az (EU) 2021/271⁽⁷⁾ bizottsági végrehajtási határozat alapján történő aktiválása annak tudomásul vételét jelenti, hogy középtávon Görögországnak folytatnia kell a makrogazdasági egyensúlyhiányok lehetséges forrásainak kezelésére irányuló intézkedések elfogadását, és egyúttal az erőteljes és fenntartható gazdasági növekedést támogató strukturális reformok végrehajtását. Görögország az eurocsoport 2018. június 22-i ülésén kötelezettséget vállalt arra, hogy folytatja a program alapján elfogadott valamennyi alapvető fontosságú reform végrehajtását azok teljes körű

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 472/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euroövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről (HL L 140., 2013.5.27., 1. o.).

⁽⁶⁾ A Bizottság (EU) 2018/1192 végrehajtási határozata (2018. július 11.) Görögország megerősített felügyelet alá vonásáról (HL L 211., 2018.8.22., 1. o.).

⁽⁷⁾ A Bizottság (EU) 2021/271 végrehajtási határozata (2021. február 17.) Görögország megerősített felügyeletének meghosszabbításáról (HL L 61., 2021.2.22., 3. o.).

végrehajtásáig. Görögország kötelezettséget vállalt továbbá a költségvetési és fiskális-strukturális politikákkal, a szociális jóléttel, a pénzügyi stabilitással, a munkaerő- és termékpiacon, a privatizációval, az igazságszolgáltatási rendszer működésével, a közigazgatással és a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos konkrét intézkedések végrehajtására. Ezek a strukturális reformok egyre fontosabbá válnak Görögországnak a gazdasága újraindítására irányuló erőfeszítéseivel összefüggésben. Az említett reformok sikeres végrehajtása és teljesítése minden bizonnyal jelentős mértékben hozzá fog járulni Görögország közép- és hosszú távú gazdasági növekedéséhez. Görögországnak negyedévente jelentést kell tennie a megerősített felügyelet keretében vállalt kötelezettségei teljesítése terén elért eredményekről. Kedvező jelentés esetén adóssághányhító intézkedésekben részesülhet, éves szinten a bruttó hazai termék (GDP) 0,7 %-át kitevő mértékben. A szakpolitikai feltételekhez kötött adóssághányhító intézkedések első négy – összesen 3 252 millió EUR értékű – részletének rendelkezésre bocsátásáról az eurocsoport 2019 áprilisában, 2019 decemberében, 2020 júniusában, illetve 2020 novemberében állapodott meg. 2021. június 2-án közzétették a Görögország kötelezettségvállalásainak végrehajtása terén tett előrehaladását értékelő tizedik megerősített felügyeleti jelentést.

- (9) Görögország 2021. április 29-én az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (10) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Görögország államháztartási hiánya 2020-ban a GDP 9,7 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 205,6 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 5,9 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP 11,3 %-ának felelt meg. Görögország emellett a becslések szerint a GDP 2,2 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (11) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Görögország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághányhító kritériumnak.
- (12) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében óvatos; várakozásai szerint a reál-GDP növekedése körülbelül 0,5 százalékponttal alacsonyabb lesz a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésénél. Az eltérés a Covid19-világjárvány alakulásával, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak felhasználásával és a turisztikai ágazat helyreállításának ütemével kapcsolatos feltételezések közötti különbségekre vezethető vissza. A 2021. évi stabilitási program 2022-re vonatkozó makrogazdasági előrejelzései szoros összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 9,7 %-ról 9,9 %-ra nő, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 204,8 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben -11,6 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 6,4 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Az államháztartási hiányra vonatkozó előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. Az adósságráta tekintetében a 2021. évi stabilitási programban szereplő előrejelzések elmaradnak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésétől, amelynek várakozása szerint az adósságráta eléri a GDP 208,8 %-át. Az eltérés a privatizációs bevételekkel, a pénzügyi eszközök nettó felhalmozásával, valamint a pénzforgalmi-elhatárolási kiigazításokkal kapcsolatos feltételezések eltérését tükrözi.
- (14) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Görögország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Görögország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott és 2022-re bejelentett diszkrecionális költségvetési intézkedések ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozzák.
- (15) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,9 %-át, 2022-ben a GDP 1,7 %-át, 2023-ban a GDP 1,6 %-át, 2024-ben a GDP 1,6 %-át, 2025-ben a GDP 1,5 %-át, 2026-ban pedig a GDP 1,5 %-át teszik ki. A program továbbá a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 2021-ben a GDP 1,4 %-át,

2022-ben a GDP 1,4 %-át, 2023-ban a GDP 1,1 %-át, 2024-ben a GDP 1,1 %-át, 2025-ben a GDP 1 %-át, 2026-ban pedig 0,5 %-át kitevő hitelekkel számol. A Bizottság 2021. évi tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben, míg a hitelek esetében a 2021 utáni egységes éves folyósítást követően 2022-re alacsonyabb összeget feltételez.

- (16) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁸⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (17) A 2021. évi költségvetésiterv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkieséért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozás elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (18) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Görögország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 2,9 %-ára csökken, elsősorban a várható gazdasági helyreállítás, valamint a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 189,5 %-ra csökken. Az államháztartási hiányra vonatkozó előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. Az adósságráta tekintetében a 2021. évi stabilitási programban szereplő előrejelzések elmaradnak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésétől. Az eltérést a készpénzegenlegre, a privatizációs bevételekre és a pénzügyi eszközök nettó felhalmozódására vonatkozó feltételezések eltérései magyarázzák. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – az előrejelzés szerint a GDP -2,4 %-át⁽⁹⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,3 százalékponttal növekszik, a tagállami finanszírozású beruházások pedig GDP-arányosan 0,9 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak⁽¹⁰⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,3 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (19) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyan nyírási szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.

⁽⁸⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁹⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽¹⁰⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,9 százalékpont.

- (20) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány 2023-ban a GDP 0,4 %-át éri el, amelyet 2024-ben a GDP 0,6 %-ának megfelelő többlet vált fel. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása semleges⁽¹¹⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,6 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 1¼ %⁽¹²⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Görögország potenciális növekedését.
- (21) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 176,7 %-ról 2024-ben 166,1 %-ra csökken. Tekintettel Görögország magas adósságrátájára, amely az előrejelzések szerint idővel csak fokozatosan fog csökkenni, Görögország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül. A tizedik megerősített felülvizelt jelentés rámutatott, hogy az államadósság fenntarthatóságának átfogó értékeléséhez egyéb tényezőket is figyelembe kell venni, például azt, hogy az államadósság összetétele és lejáratú profilja mérsékli az adóssággal kapcsolatos sebezhetőségeket, ugyanakkor a függő kötelezettségek további kockázatot jelentenek.
- (22) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (23) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Görögország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY GÖRÖGORSZÁG:

- 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. Őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
- A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfélelőséget és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽¹¹⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽¹²⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Spanyolország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/09)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, feltéve, hogy ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Spanyolországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Spanyolország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudenst középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, ugyanakkor folytatni kell a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatásainak kezelését. A tagállamoknak a prudenst középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Spanyolország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Spanyolország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 54. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályjavaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Spanyolország költségvetésszabályjavaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályjavaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási és rezilienciaépítési eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amelyben további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Spanyolország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Spanyolország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 11,0 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 120,0 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 4,0 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP 8,1 %-ának felelt meg. Spanyolország emellett a becslések szerint a GDP 15 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 8 %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Spanyolország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adósságkritériumnak.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A GDP 2021-es növekedésére vonatkozó bizottsági előrejelzés (5,9 %) és a 2021. évi stabilitási program előrejelzése (6,5 %) közötti 0,6 százalékpontos eltérést a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaihoz kapcsolódó, némileg különböző kiadási profilok magyarázzák. A Bizottság a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak fokozatosabb felhasználására számít, míg a 2021. évi stabilitási program makrogazdasági forgatókönyve a források nagyobb mértékben előreütemezett, nagyobb gazdasági növekedést eredményező felhasználásán alapul. 2022 vonatkozásában az előrejelzések nagyjából összhangban vannak, csupán kis eltéréssel.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 11,0 %-ról 8,4 %-ra, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 119,5 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 5,8 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések meghaladják a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzését, amely szerint a hiány a GDP 7,6 %-át fogja kitenni. Az eltérést az államháztartási kiadásokra vonatkozó előrejelzések eltérése magyarázza. Konkrétabban, a Bizottság előrejelzése szerint az egészségügyre és a szociális transzferekre fordított államháztartási kiadás a 2021. évi stabilitási program becsléseinél alacsonyabb szintű lesz.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Spanyolország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Spanyolország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális intézkedések ideiglenesek voltak, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2020-ban a GDP 0,04 %-át, 2021-ben a GDP 1,8 %-át, 2022-ben a GDP 1,9 %-át, 2023-ban a GDP 1,4 %-át, 2024-ben pedig a GDP 0,1 %-át teszik ki. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó finanszírozást a tervek szerint szinte teljes egészében felhasználják a 2021. évi stabilitási program időszaka alatt, mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében Spanyolországnak allokált vissza nem térítendő támogatás 95 %-ának felhasználására 2021 és 2023 között kerülne sor. A 2021. évi stabilitási program azt a lehetőséget is tartalmazza, hogy egy későbbi időpontban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a GDP 6,3 %-át kitevő hitelt kérjenek. Ez megduplázhathatja a spanyol helyreállítási és rezilienciaépítési terv méretét. A 2021. évi stabilitási program költségvetési előrejelzései azonban nem tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által a kiadási és bevételi tervekre gyakorolt közvetlen hatást, hanem csak a magasabb GDP-növekedéshez kapcsolódó közvetett hatást foglalják magukban. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése nem teljes mértékben veszi figyelembe a Spanyolország által a költségvetési előrejelzéseiben 2022-ig tervezett, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokat, mivel eltérően ítéli meg azt, hogy mikor jutnak el a spanyol helyreállítási és rezilienciaépítési terv projektjei abba a fázisba, amelyben ténylegesen kiadásokra kerül sor, vagyis azt, hogy ezek a projektek mikor kezdenek el hatást gyakorolni a GDP növekedésére.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽³⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai

(3) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Spanyolország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 5,0 %-ára csökken, főként a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 115,1 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével nagyjából összhangban vannak. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,5 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,6 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyanynyra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 4,0 %-ról 2024-re a GDP 3,2 %-ára csökken. A költségvetési hiány a tervek szerint nem fog a GDP 3 %-ának megfelelő érték alá csökkenni a 2021. évi stabilitási program időhorizontján belül. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP + 0,9 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,9 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása az előrejelzés szerint semleges ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 2,5 %. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Spanyolország potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 113,3 %-ról 2024-ben 112,1 %-ra csökken. Tekintettel a magas adósságrátára, amely az előrejelzések szerint idővel csak fokozatosan csökken, Spanyolország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,5 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon, valamint a középtávú politikákra vonatkozó iránymutatás részeként néhány számszerű elemet is tartalmazzon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Spanyolország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY SPANYOLORSZÁG:

1. 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. Őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése érdekében fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Franciaország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/10)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Franciaországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Franciaország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, ugyanakkor folytatni kell a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatásainak kezelését. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Franciaország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Franciaország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 62. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályjavaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Franciaország költségvetésszabályjavaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályjavaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben. Úgy tűnik azonban, hogy egyes intézkedések nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, mindenekelőtt a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, továbbá megerősíti a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Elősegíti ezenfelül, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, közép- és hosszú távon pedig hozzájárul a fenntartható államháztartások megerősítéséhez, valamint a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjai kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódik, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudenst költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak igénybevitelével további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudenst középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Franciaország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Franciaország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 9,2 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 115,7 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 3,3 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 6,2 %-ának felelt meg. Franciaország emellett a becslések szerint a GDP 17,4 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban durván a GDP 6 %-ának felelt meg.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Franciaország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adósságkritériumnak.
- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos. A 2021. évi stabilitási program 2021-re 5 %-os, 2022-re pedig 4 %-os GDP-növekedést vetít előre, míg a Bizottság várakozásai szerint a GDP ugyanezekben az években 5,7 %-kal, illetve 4,2 %-kal bővül. 2021-ben a Bizottság által várt magasabb növekedés annak tudható be, hogy a belföldi kereslet és a nettó export a 2021. évi stabilitási programban szereplőnél nagyobb mértékben járul hozzá a növekedéshez. A Bizottság kifejezetten kevésbé dinamikus magánfogyasztást tervez, míg a beruházások és az export bővülése a 2021. évi stabilitási programban szereplő makrogazdasági forgatókönyv szerintihez képest várhatóan gyorsabb lesz. 2022-re a Bizottság által előre jelzett magasabb növekedés főként a nettó exportnak a növekedéshez való nagyobb hozzájárulására vezethető vissza, míg az előrejelzés szerint a növekedéshez a belső kereslet nagyjából a 2021. évi stabilitási programban szereplőhöz hasonló mértékben járul hozzá.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 9,2 %-ról 9,0 %-ra csökken, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 117,8 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 6,2 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 4,0 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével összhangban vannak.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Franciaország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Franciaország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020–2021-ben elfogadott, továbbá 2022-re bejelentett egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely elsősorban a termelést terhelő adók csökkenéséből, valamint a – főként az egészségügyi rendszerben megvalósuló – köztisztviselői bér-emelésből és tőketranszferekből adódik. Ezek a nem ideiglenes intézkedések a GDP mintegy $\frac{1}{10}$ %-át kitevő mértékben beruházásokat is magukban foglalnak, vagyis várhatóan támogatják a középtávú potenciális növekedést és ezáltal a fenntarthatóságot.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,7 %-át, 2022-től pedig 0,9 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése 2021-re a GDP 0,8 %-át, 2022-re pedig a GDP 0,4 %-át kitevő becsült vissza nem térítendő támogatást vesz figyelembe a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Mindezt figyelembe véve a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani^(?) és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.

(?) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

- (16) A 2021. évi költségvetéstervezetési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrécionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (17) Franciaország 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 5,3 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. A GDP-arányos államháztartási hiány 2022-ben várhatóan a GDP 116,3 %-ára csökken. Bár az adósság-előrejelzés összhangban van a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével, a hiány-előrejelzés meghaladja a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzését, főként a Bizottság által 2021-ben várt alacsonyabb hiány és a 2021. évi stabilitási program valamivel kevésbé kedvező makrogazdasági forgatókönyve miatt. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint semleges ⁽⁶⁾ lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,3 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. A diszkrécionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontot kitevő expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyanynyra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített GDP-arányos államháztartási hiány a 2023. évi 4,4 %-ról 2024-re 3,9 %-ra, 2025-re 3,5 %-ra, 2026-ra pedig 3,2 %-ra csökken. A tervek szerint az államháztartási hiány 2027-ben csökken a GDP 3 %-a alá, konkrétan 2,8 %-ra. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékű lesz. A program nem tartalmazza azokat az információkat, amelyek ahhoz szükségesek, hogy meg lehessen becsülni az Unió által finanszírozott kiadásoknak, a tagállami finanszírozású beruházásoknak és a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadásoknak az általános költségvetési irányvonalhoz való hozzájárulását. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint $2\frac{1}{4}$ % ⁽⁸⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek élnékhithetik Franciaország potenciális növekedését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (20) A tervek szerint az adósság-ráta, amely 2023-ban a GDP 117,2 %-a lesz, 2024-re a GDP 118,0 %-ára, 2025-re pedig a GDP 118,3 %-ára emelkedik, majd 2026-ra a GDP 118,2 %-ára, 2027-re pedig a GDP 117,7 %-ára csökken. Tekintettel a magas adósságrátára, amely az előrejelzések szerint idővel csak fokozatosan csökken, Franciaország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a Franciaország által a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY FRANCIAORSZÁG:

1. 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. Őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése érdekében fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Horvátország 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/11)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Horvátországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Horvátország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudenst középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Horvátország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 68. o.).⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amelyben további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak igénybevételeivel további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválása vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Horvátország 2021. április 29-én az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Horvátország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 7,4 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 88,7 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,8 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételeivel – a GDP - 8,1 %-ának felelt meg. Horvátország emellett a becslések szerint a GDP 4,6 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP 0,5 %-át.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Horvátország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághatárértéknek.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében reális és 2022 tekintetében optimista. Mindenekelőtt a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésénél valamivel erőteljesebb növekedést vetít előre 2021-re (5,2 % szemben az 5 %-kal), és különösen 2022-re (6,6 % szemben a 6,1 %-kal). Ez elsősorban a háztartások fogyasztására és a beruházásokra vonatkozó pozitívabb előrejelzéseknek tudható be, a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése viszont az export hozzájárulása tekintetében optimistább valamelyest.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiánya a 2020. évi 7,4 %-ról 3,8 %-ra, az adósságráta pedig a GDP 86,6 %-ára csökken. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 4,6 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezzel összevetve a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a hiány nem szűkül olyan nagy

mértékben 2021-ben (GDP-arányosan 4,6 %). Az eltérések a bevételi oldalon a legmarkánsabbak, amely a 2021. évi konvergenciaprogram előrejelzése szerint jóval a nominális GDP növekedési rátáját meghaladó mértékű növekedést mutat majd. Ezzel egyidejűleg várhatóan a 2020. évi zágrábi és petrinjai földrendéseket követő újjáépítés is hatással lesz a kiadásokra, bár csak kivételesen.

- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Horvátország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Horvátország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 0,3 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt jövedelemadó-csökkentésekből adódik.
- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,4 %-át, 2022-ben 1,9 %-át, 2023-ban 2,4 %-át, 2024-ben 2,3 %-át, 2025-ben 1,7 %-át, 2026-ban pedig 1 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben, 2021-ben és 2022-ben nagyjából hasonló ütemben.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetésszervezés-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozás elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján Horvátország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 2,6 %-ára csökken, főként az erős bevétel-növekedésnek és a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések megszüntetésének köszönhetően. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 82,5 %-ra csökken. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben magasabb lesz a hiány és az

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

adósságráta, a GDP 3,2 %, illetve 82,9 %-a, mely különbség főként a 2021-ből eredő bázishatásnak köszönhető. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 2,4 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 1,5 százalékponttal növekszik. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,8 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.

- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 1,9 %-ról 2024-ben a GDP 1,5 %-ára csökken. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,1 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások GDP-arányosan 0,6 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,6 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3,25 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Horvátország potenciális növekedését.
- (18) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 79,5 %-ról 2024-ben 76,8 %-ra csökken. Horvátország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Horvátország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY HORVÁTORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. Tartsa korlátok között a tagállami finanszírozású folyó kiadások növekedését.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Olaszország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/12)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Olaszországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Olaszország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Olaszország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Olaszország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 74. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euróövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezetési javaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Olaszország költségvetéstervezetési javaslata összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezetési javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben. Úgy tűnik azonban, hogy egyes intézkedések nem ideiglenes jellegűek voltak, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és a költségvetési fenntarthatósággal kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között a támogatási intézkedések kellő időben történő, fokozatos kivezetése révén.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euróövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Olaszország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Olaszország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 9,5 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 155,8 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP 8,0 %-ának felelt meg. Olaszország emellett a becslések szerint a GDP 24,8 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); e likviditási támogatás tényleges igénybevétele 2020-ban durván a GDP 7 %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Olaszország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághatárkritériumnak.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A 2021. évi stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 4,5 %-kal, 2022-ben pedig 4,8 %-kal nő. Összehasonlításképpen, a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése valamivel alacsonyabb, 2021-ben 4,2 %-os, 2022-ben 4,4 %-os reál-GDP-növekedést vetít előre, főként arra tekintettel, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 2021-ben és 2022-ben nyújtott támogatások felhasználása a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő legfrissebb előrejelzések alapján várhatóan kisebb mértékű lesz.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 9,5 %-ról 11,8 %-ra nő, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 159,8 %-ára emelkedik. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 10,4 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Olaszország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. Az Olaszország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt a társadalombiztosítási járulékok szegényebb régiókbeli csökkentéséből, a munkajövedelem után járó adójóváírás kiterjesztéséből és a családi pótlék bevezetéséből adódik. Ezek a nem ideiglenes intézkedések a GDP mintegy ⅓ %-át kitevő mértékben beruházásokat is magukban foglalnak, vagyis várhatóan támogatják a középtávú potenciális növekedést és ezáltal a fenntarthatóságot.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,6 %-át, 2022-ben a GDP 0,9 %-át, 2023-ban a GDP 1,4 %-át, 2024-ben a GDP 0,5 %-át, 2025-ben pedig a GDP 0,2 %-át teszik ki. A 2021. évi stabilitási program további feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2020-ban a GDP 0,3 %-át, 2021-ben a GDP 0,8 %-át, 2022-ben a GDP 0,9 %-át, 2023-ban a GDP 0,7 %-át, 2024-ben a GDP 1,3 %-át, 2025-ben a GDP 1,2 %-át, 2026-ban pedig a GDP 1,0 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat nem teljes mértékben veszi figyelembe a költségvetési előrejelzéseiben, összhangban a 2021. évi stabilitási programot követően véglegesített nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő frissebb előrejelzésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése helyett azt feltételezi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben pedig a GDP 0,7 %-át teszik majd ki.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁷⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetéstervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és

(7) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ennek megfelelően az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Olaszország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 5,9 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése, valamint az automatikus stabilizátorokból származó alacsonyabb támogatás miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben a GDP 156,3 %-ára csökken. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 2,2 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,4 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,3 százalékpontot kitevő expanzív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,3 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügyvel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 4,3 %-ról 2024-re a GDP 3,4 %-ára csökken. A költségvetési hiány ezért a tervek szerint nem fog a GDP 3 %-ának megfelelő érték alá csökkenni a program időhorizontján belül. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékű lesz ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,4 százalékponttal csökken. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁹⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások semleges hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 2 % ⁽¹⁰⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Olaszország potenciális növekedését.
- (20) A GDP-arányos államadósság a tervek szerint a 2023. évi 155 %-ról 2024-ben várhatóan 152,7 %-ra csökken. Tekintettel a magas adósságrátára, amely az előrejelzések szerint idővel csak fokozatosan csökken, Olaszország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az e preambulumbekszedésben ismertetett becslések az Olaszország által a 2021. évi stabilitási programmal együtt benyújtott részletes költségvetési előrejelzéseken alapulnak. A költségvetési hiányra és az államadósságra vonatkozó összesített adatok kivételével az Olaszország által benyújtott előrejelzések nem veszik figyelembe a 2021 májusára bejelentett költségvetési csomagot. A 2021. május 20-án elfogadott csomag 2021-ben további szükséghelyzeti támogatást, valamint az elkövetkező években több forrást tartalmazott a nemzeti finanszírozású beruházási projektek számára.

⁽⁹⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Olaszország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY OLASZORSZÁG:

1. 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. Őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. Korlátozza a nemzeti szinten finanszírozott folyó kiadások növekedését.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát egyaránt tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Ciprus 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/13)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Ciprust, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Ciprus – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Ciprus 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ciprus 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 82. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezetési javaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Ciprus költségvetéstervezetési javaslata összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezetési javaslatban előírt intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Ciprus 2021. április 29-én az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Ciprus államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 5,7 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 118,2 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,6 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP -7,6 %-ának felelt meg. Ciprus emellett a becslések szerint a GDP 1,9 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Ciprus költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adósságkritériumnak.
- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében optimista. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a ciprusi reál-GDP 2021-ben várhatóan 3,1 %-kal, 2022-ben pedig 3,8 %-kal növekszik. A 2021. évi stabilitási program szerint a ciprusi gazdaság 2021-ben várhatóan 3,6 %-kal, 2022-ben pedig 3,8 %-kal bővül. A 2021. évi stabilitási program viszonylag magasabb növekedési rátáját 2021-ben az erőteljesebb magánfogyasztás vezérli.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 5,7 %-ról 4,7 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 111,9 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 6,5 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 3,4 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Ciprus költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Ciprus által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,6 %-át, 2022-ben 0,4 %-át, 2023-ban 0,4 %-át és 2024-ben ugyancsak 0,4 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezzel szemben azt feltételezi, hogy a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt reformok és beruházások teljes költségvetési hatása 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben pedig a GDP 0,5 %-át teszi ki.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságostönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-terv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba.

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) Ciprus 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 0,9 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 103,9 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésénél alacsonyabbak. A Bizottság 2022-re a GDP 2 %-át kitevő hiányt – elsősorban a magasabb várható kiadások és az alacsonyabb bevételek miatt – és a GDP 106,6 %-át kitevő adósságrátát jelez előre. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP -0,3 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,4 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt. ⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigienél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási többlet a 2023. évi 0,1 %-ról 2024-re a GDP 1,6 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 2,8 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt. ⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 2,8 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3½ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Ciprus potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 99,5 %-ról 2024-ben várhatóan 92,9 %-ra csökken. Ciprus a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Ciprus által tett intézkedéseket,

AJÁNlja, HOGY CIPRUS:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Lettország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/14)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Lettországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Lettország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Lettország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Lettország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 89. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályjavaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Lettország költségvetésszabályjavaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályjavaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átalakítás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a helyreállítás erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Lettország 2021. április 15-én az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Lettország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 4,5 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 43,5 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,5 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP –4 %-ának felelt meg. Lettország emellett a becslések szerint a GDP 1,7 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Ez a jelentés Lettország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos. A 2021. évi stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP növekedési üteme a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzéséhez képest lassabb lesz, főként az alacsonyabb exportnövekedés miatt. Emellett a 2021. évi stabilitási program 2021-re a foglalkoztatás további csökkenését, 2022-ben pedig lassabb ütemű helyreállítást vetít előre, mint a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 5,4 %-ról 9,3 %-ra, az adósságráta pedig a GDP 48,9 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 8,7 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 2,9 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A hiányra és az adósságra vonatkozó előrejelzések meghaladják a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzését. A 2021. évi stabilitási program a kiadások – különösen az egyéb kiadások – nagyobb mértékű növekedését vetíti előre, mint a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése. Emellett a Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzésében – az előrejelzés alapjául szolgáló kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyvnek megfelelően – a bevételek alakulását illetően kedvezőbb képet vetített előre.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Lettország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Lettország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottsági 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl, 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt a közzsféra béreinek – elsősorban az egészségügyi dolgozókat érintő – emeléséből adódik.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,1 %-át, 2022-ben 0,8 %-át, 2023-ban pedig 0,8 %-át teszik majd ki. A 2021. évi stabilitási program feltételezi, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott kiadásokat valamivel későbbre ütemezik, és 2024-re és 2025-re magasabb kiadásokat terveznek. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Kivezetésükre csak akkor kerülhet sor, ha a népesség-egészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) Lettország 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 2,7 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 50,3 %-ra nő. Ezek az előrejelzések – főként az annak alapjául szolgáló kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyv miatt – meghaladják a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzését. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP -0,8 %-át teszi ki⁽⁶⁾. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,6 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,3 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,5 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 1,3 %-ról 2024-re a GDP 0,3 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP +1,4 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 2023-ban és 2024-ben 0,3 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt⁽⁸⁾. A diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások az előrejelzés szerint GDP-arányosan 1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslések szerint 4¾ %⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Lettország potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 48,8 %-ról 2024-ben 48,5 %-ra csökken. Lettország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Lettország által tett intézkedéseket,

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

AJÁNLJA, HOGY LETTORSZÁG:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. Korlátozza a nemzeti szinten finanszírozott folyó kiadások növekedését.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Litvánia 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/15)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Litvániát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Litvánia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Litvánia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Litvánia 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 95. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésirv-javaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Litvánia költségvetésirv-javaslatát összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésirv-javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben. Litvánia 2020. december 21-én aktualizált költségvetésirv-javaslatot nyújtott be 2021-re vonatkozóan. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Litvánia aktualizált költségvetésirv-javaslatát összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy az aktualizált költségvetésirv-javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben. Úgy tűnik azonban, hogy egyes intézkedések nem ideiglenes jellegűek voltak, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Litvánia 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Litvánia államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 7,4 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 47,3 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, 7,1 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP -8,0 %-ának felelt meg. Litvánia emellett a becslések

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

szerint a GDP 2,7 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.

- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Litvánia költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.
- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos. A reál-GDP az előrejelzés szerint 2021-ben 2,6 %-kal, 2022-ben pedig 3,2 %-kal fog növekedni. A makrogazdasági forgatókönyv nem vette figyelembe a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozandó beruházásokat. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben várhatóan 2,9 %-kal, 2022-ben pedig 3,9 %-kal növekszik majd. A Bizottság GDP-re vonatkozó előrejelzései főként a belföldi kereslet erőteljesebb élénkülésének feltételezése miatt magasabbak, beleértve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozandó beruházásokat is.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 7,4 %-ról 8,1 %-ra nő, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 52,1 %-ára emelkedik. A 2021. évi stabilitási program szerint 2021-ben az elsődleges költségvetési egyenleg válság előtti (2019) sinthez viszonyított változása a GDP - 8,9 %-ának fog megfelelni, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 5,2 %-ának megfelelő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével, amely szerint az államháztartási hiány 2021-ben eléri a 8,2 %-ot, a GDP-arányos államadósság pedig eléri a GDP 51,9 %-át.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Litvánia költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Litvánia által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt a közszféra béreinek, a nyugdíjaknak és egyéb juttatásoknak a növekedéséből adódik.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben 0,8 %-át, 2023-ban 1,0 %-át, 2024-ben pedig 0,9 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-terv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) Litvánia 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 6,0 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. A GDP-arányos államadósság 2022-ben várhatóan a GDP 54,2 %-ára nő. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével, amely szerint az államháztartási hiány 6,0 %-ot tesz majd ki, a GDP-arányos államadósság pedig eléri a GDP 54,1 %-át. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 2,0 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,5 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,3 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,8 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyanynyra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 4,0 %-ról 2024-re a GDP 2,2 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP + 2,1 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,9 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5¼ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Litvánia potenciális növekedését.
- (20) A GDP-arányos államadósság 2023-ban és 2024-ben a tervek szerint a GDP 57,9 %-án marad. Litvánia középtávon olyan országnak minősül, amely közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon, valamint a középtávú politikákra vonatkozó iránymutatás részeként néhány számszerű elemet is tartalmazzon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Litvánia által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY LITVÁNIA:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. Tartsa korlátok között a tagállami finanszírozású folyó kiadások növekedését.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Luxemburg 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/16)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Luxemburgot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Luxemburg – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Luxemburg nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Luxemburg 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 101. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezés-javaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Luxemburg költségvetéstervezés-javaslatát összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezés-javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozási beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Luxemburg 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Luxemburg államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 4,1 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 24,9 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,6 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 6,6 %-ának felelt meg. Luxemburg emellett a becslések szerint a GDP 5,7 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Luxemburg költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében reális, 2022 tekintetében optimista. A 2021. évi stabilitási program előrejelzése által várt 4,0 %-hoz képest a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 4,5 %-kal növekszik, ugyanis utóbbi szerint a belső kereslet és a nettó export erőteljesebben járul hozzá a növekedéshez. 2022-ben a reál-GDP a 2021. évi stabilitási program alapján várhatóan 4,0 %-kal nő a nettó export hozzájárulásának a Bizottság 2021. tavaszi, 3,3 %-os előrejelzésében alkalmazottnál erőteljesebb növekedése miatt.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 4,1 %-ról 2,0 %-ra csökken, az adósságráta pedig a tervek szerint a GDP 26,8 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint 2021-ben az elsődleges költségvetési egyenleg válság előtti (2019) szinthez viszonyított változása a GDP - 4,3 %-ának fog megfelelni, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 0,6 %-ának megfelelő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése 2021-re hasonló adósságrátát, de a hiány nagyobb mértékű, a GDP 0,3 %-ára történő javulását prognosztizálja, ami főként az állami kiadások nagyobb mértékű csökkenésével függ össze.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Luxemburg költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Luxemburg által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program egyelőre nem tartalmazza a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből kapott vissza nem térítendő támogatásokat. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ehelyett – a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervre vonatkozó, kellően részletes információk hiányában – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott kiadások egyszerűsített és lineáris integrációját feltételezi, amely évente a GDP mintegy 0,03 %-át teszi ki.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-terv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva,

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) Luxemburg 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 1,3 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetéséből adódó magasabb államháztartási bevételeknek és csökkenő szociális kiadásoknak köszönhetően. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben a tervek szerint 28,0 %-ra nő. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése alacsonyabb hiányt (0,1 %) és alacsonyabb adósságrátát (26,8 %) prognosztizál. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,2 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás változatlan marad. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a GDP 0,4 %-át kitevő 2023. évi értékről 2024-ben a GDP 0,0 %-ára csökken, majd 2025-ben a GDP 0,4 %-át kitevő többletté javul. A 2021. évi stabilitási program nem ad elegendő információt a 2023. és 2024. évi általános költségvetési irányvonal becsléséhez. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5 % ⁽⁸⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Luxemburg potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 28,4 %-ról 2024-ben 28,2 %-ra csökken. Luxemburg a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Luxemburg által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY LUXEMBURG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁸⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Magyarország 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/17)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Magyarországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Magyarország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudenst középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Magyarország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Magyarország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 107. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve a költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán összességében támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Magyarország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Magyarország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 8,1 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 80,4 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, - 5,9 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedések és az automatikus stabilizátorok működésének figyelembevételével – a GDP 6,3 %-ának felelt meg. Magyarország emellett a becslések szerint a GDP mintegy 6,8 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 0,5 %-ának felelt meg.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Magyarország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adósságszintkritériumnak.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a reál-GDP a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében prognosztizáltakhoz képest némileg mérsékeltebben, 2021-ben 4,3 %-kal, 2022-ben pedig 5,2 %-kal fog növekedni, ami főként a kivitel és a magánfogyasztás vártnál lassabb élénkülésére vezethető vissza. A 2021. évi konvergenciaprogram a nominális GDP növekedési rátája és a fő adóbázisok (többek között a munkavállalói jövedelem és a magánfogyasztás) tekintetében 2021-re a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzéséhez képest valamelyest alacsonyabb, 2022-re pedig lényegében ahhoz hasonló értékeket prognosztizál.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 8,1 %-ról 7,5 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 79,9 %-ára csökken. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 5,1 % a válság előtti (2019-es) sinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 3,0 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése 2021 tekintetében alacsonyabb hiányt (6,8 %) és alacsonyabb adósságrát (78,6 %) prognosztizál, mivel a gazdaság és az adóbevételek erőteljesebb növekedésére számít.

- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Magyarország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Magyarország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 2 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt az egészségügyi dolgozók béremeléséből, a 13. havi nyugdíjak fokozatos újbóli bevezetéséből, valamint a 25 év alatti munkavállalók szja-mentességéből adódik.
- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,9 %-át, 2022-ben a GDP 0,9 %-át, 2023-ban a GDP 1,0 %-át, 2024-ben a GDP 0,6 %-át, 2025-ben pedig a GDP 0,4 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat nem teljes mértékben veszi figyelembe a költségvetési előrejelzéseiben, mivel elkészítéskor még nem álltak rendelkezésre kellően részletes információk a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervről. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ehelyett azt feltételezi, hogy a teljes keret felhasználására a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz időtartama alatt lineárisan fog sor kerülni, 2021 második felétől 2026-ig. Ennek megfelelően a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,4 %-át, 2022-ben pedig 0,8 %-át teszik majd ki.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságstönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az átfogó költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudenst-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján Magyarország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 5,9 %-ára csökken, főként a gazdaság helyreállításának köszönhetően. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 79,3 %-ra csökken. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése alacsonyabb hiányt (4,5 %) és alacsonyabb adósságrátát (77,1 %) prognosztizál, mivel a gazdaság és az adóbevételek erőteljesebb növekedésére számít, illetve

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

már 2021 esetében is alacsonyabb hiányadatból indul ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP + 0,7 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,2 százalékponttal növekszik, a tagállami finanszírozású beruházások pedig GDP-arányosan 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,0 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.

- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiánya a 2023. évi 3,9 %-ról 2024-re a GDP 3,0 %-ára, majd 2025-ben a GDP 2,0 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP + 0,3 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,4 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás a becslések szerint GDP-arányosan átlagosan 0,3 százalékpontot kitevő restriktív hatást gyakorol ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,6 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 6,75 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Magyarország potenciális növekedését.
- (18) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 77,5 %-ról 2024-ben 75,7 %-ra, majd 2025-ben 73,1 %-ra csökken. Magyarország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Magyarország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY MAGYARORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Málta 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/18)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-i nyilatkozatukban egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is érvényben marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Máltát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Málta – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Málta 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Málta 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 116. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályjavaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Málta költségvetésszabályjavaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályjavaslatban előírt intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán összességében támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Málta 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Málta államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 10,1 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 54,3 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves romlása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 5,7 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP 10,6 %-ának felelt meg. Málta emellett a becslések szerint a GDP 3,9 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP 1 %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Málta költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében óvatos, 2022 tekintetében optimista. A stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 3,8 %-kal nő, míg a növekedés 2022-ben felgyorsul, és 6,8 %-ra emelkedik. A növekedést 2021-ben kizárólag a belső kereslet vezérelné, míg 2022-ben a külső szektor is pozitívan járulna hozzá. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése gördülékenyebb növekedési pályát feltételez, és 2021-ben a GDP 4,6 %-os, 2022-ben pedig 6,1 %-os növekedését vetíti előre. A Bizottság növekedési előrejelzésében szereplő eltérő profil nagy részét a 2021. évi magán- és állami fogyasztásra vonatkozó optimistább kilátások és a beruházások 2022. évi visszafogottabb növekedése magyarázza.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 10,1 %-ról 12,0 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 65,0 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 12,5 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 5,6 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével összhangban vannak.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Málta költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Málta által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben a GDP 0,8 %-át, 2023-ban a GDP 0,6 %-át, 2024-ben a GDP 0,3 %-át, 2025-ben pedig a GDP 0,1 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat nem teljes mértékben veszi figyelembe a költségvetési előrejelzéseiben, mivel elkészítéskor még nem álltak rendelkezésre kellően részletes információk a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervről. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ehelyett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által finanszírozott kiadások egyszerűsített és lineáris integrációját feltételezi.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁹⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-terv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva,

⁽⁹⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) Málta 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 5,6 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a GDP 65,8 %-ára nő. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével összhangban vannak. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP 2,1 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,8 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 3,9 %-ról 2024-ben a GDP 2,9 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 1,3 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,2 százalékponttal csökken, a tagállami finanszírozású beruházások pedig GDP-arányosan 0,2 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5,5 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek élnékthetik Málta potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 66 %-ról 2024-ben 65,6 %-ra csökken. Málta a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a Málta által a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul tett intézkedéseket,

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 1,1 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,5 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

AJÁNLJA, HOGY MÁLTA:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése érdekében fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Hollandia 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/19)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Hollandiát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Hollandia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Hollandia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Hollandia 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 122. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályjavaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Hollandia költségvetésszabályjavaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályjavaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben. Úgy tűnik azonban, hogy egyes intézkedések nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudenst költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a helyreállítás erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudenst középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Hollandia 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Hollandia államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 4,3 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 54,5 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,0 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP 6,0 %-ának felelt meg. Ausztria emellett a becslések szerint a GDP mintegy 5,3 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 2 %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Hollandia költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális, és összhangban van a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a magánfogyasztás erőteljesebb növekedését várja 2021-ben és 2022-ben egyaránt (2021-ben 0,5 százalékponttal, 2022-ben 0,4 százalékponttal erősebb növekedést), és 2022-ben erőteljesebb növekedésre (0,3 százalékponttal erősebb növekedésre) számít a bruttó állóeszköz-felhalmozás terén. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében ezt erőteljesebb importnövekedés ellensúlyozza, amely pozitív nettó importhoz vezet, miközben a 2021. évi stabilitási program negatív nettó importot vetít előre.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 4,3 %-ról 5,9 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben 58,6 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 8,2 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 1,9 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A 2021. tavaszi előrejelzésében a Bizottság arra számít, hogy az államháztartási hiány 2021-ben a GDP 5,0 %-ára emelkedik, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 57,9 %-ára nő. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a 2020-ban stabilabb bevételeket mutató költségvetési eredményadatokon alapul, amelyek 2021-ben várhatóan hasonlóak maradnak. A kisebb becslült hiány alacsonyabb adósságsszinteket eredményez.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Hollandia költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Hollandia által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl, 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely kizárólag a főként a Nemzeti Növekedési Beruházási Alapból származó tőketranszferekből adódik.
- (14) A 2021. évi stabilitási program egyelőre nem veszi figyelembe a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből kapott vissza nem térítendő támogatásokat. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervre vonatkozó, kellően részletes információk hiányában a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott kiadások egyszerűsített és lineáris integrációját feltételezte.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságstabilizáló hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-terv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételekiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi

(5) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján Hollandia államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 1,8 %-ára csökken, főként a gazdaság helyreállításának és a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetésének köszönhetően. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 56,9 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,4 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,1 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megteremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 1,4 %-ról 2024-re a GDP 1,1 %-ára csökken. Az államháztartási hiány a tervek szerint 2022-ben visszatér a GDP 3 %-a alá. A 2021. évi stabilitási program nem ad elegendő információt a 2023. és 2024. évi általános költségvetési irányvonal becsléséhez. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3 % ⁽⁸⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Hollandia potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 56,0 %-ról 2024-ben 55,3 %-ra csökken. Hollandia a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Hollandia által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY HOLLANDIA:

- 2022-ben törekedjen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonal követésére, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése érdekében fokozza a beruházásokat.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,3 százalékpont.

⁽⁸⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Ausztria 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/20)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Ausztriát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Ausztria– amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Ausztria 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Ausztria 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 129. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezési javaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Ausztria költségvetéstervezési javaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezési javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási és rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. Az államháztartás középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Ausztria 2021. április 28-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Ausztria államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 8,9 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 83,9 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 6,8 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 9,6 %-ának felelt meg. Ausztria emellett a becslések szerint a GDP 3,5 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 2 %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Ausztria költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághatárkritériumnak.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos. A 2021. évi stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben mérsékelten, 1,5 %-kal, majd 2022-ben erőteljesen, 4,7 %-kal nő. Összehasonlításképpen a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében 2021-ben 3,4 %-os, 2022-ben pedig 4,3 %-os reálnövekedés szerepel. A két előrejelzés közötti különbség főként az eltérő fordulónapoknak tudható be, amely lehetővé tette, hogy a bizottsági előrejelzések figyelembe vegyék az első negyedévre vonatkozó, 2021. április végén közzétett, a vártnál jobb gyorsbecslést. A Bizottság előrejelzései emellett figyelembe veszik a korlátozások 2021. áprilisi enyhítését az ország egyes részein, valamint a kormány azon bejelentését, hogy 2021. május közepétől jelentősen enyhíti a járvány megfékezésére irányuló intézkedéseket.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 8,9 %-ról 8,4 %-ra csökken, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 89,6 %-ára nő. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 9,2 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 5,8 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések valamivel kedvezőtlenebbek, mint a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése alapján az államháztartási hiány 2021-ben várhatóan a GDP 7,6 %-ára javul, míg az adósságráta 2021-ben a GDP 87,2 %-ára emelkedik. Ez nagyrészt a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében szereplő kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyv eredménye.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Ausztria költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. Az Ausztria által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, és főként beruházási támogatásokból, a depresszív értékcsökkenés bevezetéséből, személyi jövedelemadó-kedvezményből és tőketranszferekből áll majd. Ezek a nem ideiglenes intézkedések a GDP mintegy $\frac{1}{10}$ %-át kitevő mértékben beruházásokat is magukban foglalnak, vagyis várhatóan támogatják a középtávú potenciális növekedést és ezáltal a fenntarthatóságot.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2020-ban a GDP 0,02 %-át, 2021-ben a GDP 0,1 %-át, 2022-ben a GDP 0,3 %-át, 2023-ban a GDP 0,3 %-át, 2024-ben pedig a GDP 0,2 %-át teszik ki. A Bizottság tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat teljes mértékben figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetés-terv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba.

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Ausztria államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 4,3 %-ára csökken, elsősorban az előre jelzett erős, reálértéken 4,7 %-os gazdasági növekedés, a munkaerőpiac várható élénkülése és az erőteljes magánfogyasztás miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben a tervek szerint 88,1 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések valamivel kedvezőtlenebbek, mint a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése alapján az államháztartási hiány 2022-ben várhatóan a GDP 3,0 %-ára javul, míg az adósságráta 2022-ben a GDP 85,0 %-ára csökken. Ez nagyrészt az alapul szolgáló eltérő makrogazdasági forgatókönyv eredménye. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint semleges lesz (a GDP 0,0 %-át teszi ki) ⁽⁶⁾. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint semleges hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások is semleges hozzájárulást nyújt.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 3,0 %-ról 2024-re a GDP 2,5 %-ára csökken. Az államháztartási hiány a tervek szerint 2023-ben már nem fogja meghaladni a GDP 3 %-át. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken, a tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása pedig semleges ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Ausztria potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 88,1 %-ról 2024-ben 87,6 %-ra csökken. Ausztria középtávon olyan országnak minősül, amely közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Ausztria által tett intézkedéseket,

AJÁNlja, HOGY AUSZTRIA:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Lengyelország 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/21)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Lengyelországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Lengyelország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Lengyelország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Lengyelország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 135. o.).⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak igénybevételeivel további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Lengyelország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Lengyelország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 7,0 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 57,5 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 4,3 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevétele – a GDP - 6,4 %-ának felelt meg. Az adósság GDP-hez viszonyított arányában bekövetkezett változást a Lengyel Fejlesztési Alap által a Covid19-világjárvány hatásait ellensúlyozó politika keretében végrehajtott kötvénykibocsátás (a GDP 4,3 %-a) is befolyásolta, amelyet részben már figyelembe vettek a 2020. évi általános államháztartási hiány megállapításakor. Lengyelország emellett a becslések szerint a GDP 10,5 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Lengyelország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv általánosságban véve óvatos, különösen 2022 tekintetében. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a reál-GDP 2021-ben 3,8 %-kal, 2022-ben pedig 4,3 %-kal fog növekedni, ami a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzéséhez képest némileg mérsékeltebb, 2021-ben 0,2 százalékponttal, 2022-ben pedig 1,1 százalékponttal alacsonyabb élénkülést vetít előre. Ez elsősorban annak a ténynek tudható be, hogy a 2021. évi konvergenciaprogramban megadott központi forgatókönyv nem veszi figyelembe a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lengyel gazdaságra gyakorolt hatását.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiánya a 2020. évi 7,0 %-ról 6,9 %-ra csökken, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 60,0 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 6,4 % a válság előtti (2019-es) sinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 2,5 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzéséhez képest magasabbak. A különbség háttérében elsősorban a 2021. évi konvergenciaprogramban előirányzott magasabb – többek között a Covid19-világjárvány megfékezését szolgáló intézkedésekre fordított – kiadások állnak.

- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Lengyelország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. Ezért el kell kerülni, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Lengyelország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozzák.
- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram egyelőre nem tartalmazza a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből kapott vissza nem térítendő támogatásokat.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzettel összefüggésben kell vizsgálni. Először is jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodsorban, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadsorban, a jelenlegi helyzetet a gazdaság támogatását célzó jelentős szakpolitikai intézkedések jellemzik. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetésszervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt tervek alapján Lengyelország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 4,2 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 59,2 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzéséhez képest magasabbak, és többek között a folyó termelőfelhasználásra és a szociális transzferekre, köztük a Covid19-világjárvány megfékezését célzó intézkedésekre fordított feltételezett magasabb kiadásokból következnek. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP + 0,1 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,1 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,3 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalon a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 3,2 %-ról 2024-re a GDP 2,5 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi konvergenciaprogram nem ad elegendő információt a 2023. és 2024. évi általános költségvetési irányvonal becsléséhez. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5¼ %⁽⁸⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Lengyelország potenciális növekedését.
- (18) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 58,7 %-ról 2024-ben 57,9 %-ra csökken. Lengyelország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Lengyelország által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY LENGYELORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
- A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁸⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Portugália 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/22)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, feltéve, hogy ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is érvényben marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Portugáliát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Portugália – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Portugália 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Portugália 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 142. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezés-javaslataira vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Portugália költségvetéstervezés-javaslatát összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezés-javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításhoz fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Elősegíti ezenfelül, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, közép- és hosszú távon pedig hozzájárul a fenntartható államháztartások megerősítéséhez, valamint a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amelyben további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevételével. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak igénybevételével további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Portugália 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Portugália államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 5,7 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 133,6 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan mintegy 3 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP –6 %-ának felelt meg. Portugália emellett a becslések szerint a GDP közel 4 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 3½ %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Portugália költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághatárkritériumnak.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A 2021. évi stabilitási program szerint a reál-GDP 2021-ben a tervek szerint 4 %-kal, 2022-ben pedig 4,9 %-kal bővül. Ez összhangban van a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Covid19-válság különösen súlyosan érintette a sok személyes kontaktust igénylő ágazatokat. A makrogazdasági kilátásokat érintő kockázatok továbbra is lefelé mutatnak, ami Portugália beutazó turizmustól való nagy fokú függőségének tudható be, mely ágazat helyreállítását továbbra is jelentős bizonytalanság jellemzi.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 5,7 %-ról 4,5 %-ra, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 128 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben –5 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 3 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Portugália költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Portugália által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt a közszférabeli bérekkel összefüggő többletkiadásokból adódik. Ezek a nem ideiglenes intézkedések a GDP mintegy $\frac{1}{10}$ %-át kitevő mértékben beruházásokat is magukban foglalnak, vagyis várhatóan támogatják a középtávú potenciális növekedést és ezáltal a fenntarthatóságot.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,3 %-át, 2022-ben 1,3 %-át, 2023-ban 1,5 %-át, 2024-ben 1,3 %-át, 2025-ben pedig 1,1 %-át teszik ki. A 2021. évi stabilitási program továbbá a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 2021-ben a GDP 0,7 %-át, 2022-ben 0,2 %-át, a 2023–2025-ös időszakban pedig évente 0,1 %-át kitevő hitelekkel számol. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽²⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetésiterv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és

⁽²⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozási beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Portugália államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 3,2 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése és a gazdaság várható helyreállása miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 123 %-ra csökken. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 1,1 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,1 százalékponttal növekszik. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,7 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyanynyra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigienél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 2,2 %-ról 2024-ben a GDP 1,6 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2023-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás változatlan marad. Az előrejelzés szerint a tagállami finanszírozású beruházások GDP-arányosan 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújtanak ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,3 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Portugália potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 120,7 %-ról 2024-ben 117,1 %-ra csökken. Tekintettel a magas adósságrátára, amely az előrejelzések szerint idővel fokozatosan csökken, Portugália a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékpont.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások restriktív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Portugália által tett intézkedéseket,

AJÁNlja, HOGY PORTUGÁLIA:

1. 2022-ben használja ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt a helyreállítást támogató további beruházások finanszírozására, miközben prudens költségvetési politikát folytat. Őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét. Korlátozza a tagállami finanszírozású folyó kiadások növekedését.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Románia 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/23)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A 2020. április 3-án elfogadott (EU) 2020/509 határozatában ⁽³⁾ a Tanács megállapította, hogy Romániában túlzott hiány áll fenn, mivel az ország 2019-ben nem felelt meg a hiánykritériumnak. A megállapítás a kormány aktualizált költségvetési célkitűzésein alapult, a GDP 4,3 %-ának megfelelő költségvetésihiány-adat későbbi közzététele pedig megerősítette a hiánykritérium megszegését. A Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaérték túllépése az erőteljes gazdasági növekedés időszakában, 2016 óta folytatott expanzív fiskális politika következtében folyamatosan halmozódó költségvetési egyensúlyhiányok eredményeként alakult ki. A Tanács továbbá 2020. április 3-án ajánlást ⁽⁴⁾ adott ki, melyben felszólította Romániát, hogy legkésőbb 2022-ig szüntesse meg a túlzott költségvetési hiányt.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács (EU) 2020/509 határozata (2020. április 3.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiányról (HL L 110., 2020.4.8., 58. o.).

⁽⁴⁾ A Tanács ajánlása (2020. április 3.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről (HL C 116., 2020.4.8., 1. o.).

- (3) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽⁵⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Romániát, hogy folytasson a 2020. április 3-i tanácsi ajánlással összhangban lévő költségvetési politikát, és hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében.
- (4) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁶⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (5) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A közleményben a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Románia 2021. május 5-én, az 1466/97/EK rendelet 8. cikkében meghatározott határidőt túllépve nyújtotta be 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Románia államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 9,2 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 47,3 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 1,5 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 3,6 %-ának felelt meg. Románia emellett a becslések szerint a GDP 4 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 1½ %-ának felelt meg.
- (8) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a reál-GDP növekedés 2021-ben várhatóan 5,0 %, 2022-ben pedig 4,8 % lesz. Mindkét évben a belső kereslet, az erősödő fogyasztás és a beruházások erőteljes növekedése lesz a fő hajtóerő. A Bizottság 2021. évi tavaszi előrejelzése szerint Románia – 2021-ben 5,1 %-os, 2022-ben pedig 4,9 %-os – növekedése a belső keresletnek is köszönhetően némileg magasabb lesz a 2021. évi konvergenciaprogramban meghatározott növekedésnél.
- (9) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 9,2 %-ról 2021-ben 8 %-ra csökken, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 50,8 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben 3,3 %-a a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 1,5 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (10) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Románia költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A Románia által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális intézkedések ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták. Ugyanakkor a Covid19-világjárvány előtt elfogadott expanzív intézkedések folyamatos költségvetési hatást gyakorolnak. Ezen intézkedések elsősorban a nyugdíjak és az egyéb szociális kiadások növelését, valamint adócsökkentést foglaltak magukban.

⁽⁵⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Románia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Románia 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 149. o.).

⁽⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,1 %-át, 2022-ben a GDP 0,6 %-át, 2023-ban a GDP 1,2 %-át, 2024-ben a GDP 1,2 %-át, 2025-ben a GDP 0,9 %-át, 2026-ban pedig a GDP 0,9 %-át teszik ki. A 2021. évi konvergenciaprogram továbbá a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 2025-ben a GDP 2,3 %-át, 2026-ban pedig a GDP 2,5 %-át kitevő hitelekkel számol. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében szereplő költségvetési előrejelzések csak a vissza nem térítendő támogatásokra terjednek ki, mivel a 2021. évi konvergenciaprogram feltételezése szerint a hitelek a Bizottság 2021. évi tavaszi előrejelzésének időhorizontját követően kezdődnek.
- (12) Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (13) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt tervek alapján Románia államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 6,2 %-ára csökken, főként a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben várhatóan a GDP 52,9 %-ára nő. Ezek az előrejelzések kedvezőbbek a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzéséhez képest. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,5 %-át ⁽⁷⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,4 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontos expanzív hozzájárulást nyújt ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások hozzájárulása semleges.
- (14) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiánya a 2023. évi 4,4 %-ról 2024-re a GDP 2,9 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi konvergenciaprogram alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,2 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás a becslések szerint GDP-arányosan átlagosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁹⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,8 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 5¾ % ⁽¹⁰⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Románia potenciális növekedését.
- (15) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2023-ban 53,3 %-ra nő, majd pedig 2024-ben 52,4 %-ra csökken. Tekintettel a középtávon különösen gyors növekedést mutató adósságpályára, amely elsősorban a 2022-re előre jelzett nagy hiánnyal, továbbá a más tagállamokhoz képest kedvezőtlen finanszírozási feltételekkel magyarázható, a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint Románia középtávon magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (16) 2021. június 2-án a Bizottság tanácsajánlás-tervezetet terjesztett elő Románia túlzott hiányának 2024-re történő kiigazítására vonatkozóan. Az ajánlás szerint Romániának 2021-ben a GDP 8,0 %-ának, 2022-ben a GDP 6,2 %-ának, 2023-ban a GDP 4,4 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 2,9 %-ának megfelelő költségvetési hiánycélt kell elérnie, ami a Bizottság előrejelzése alapján összhangban van a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátájának 2021. évi 3,4 %-os, 2022. évi 1,3 %-os, 2023. évi 0,9 %-os és 2024. évi 0,0 %-os értékével. A strukturális egyenleg ennek megfelelő éves kiigazítása 2021-ben a GDP 0,7 %-át, 2022-ben a GDP 1,8 %-át, 2023-ban a GDP 1,7 %-át, 2024-ben pedig a GDP 1,5 %-át teszi ki.

⁽⁷⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (17) A Bizottság értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a Románia által a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY ROMÁNIA:

1. Folytasson a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről szóló 2021. június 18-i tanácsi ajánlással ⁽¹⁾ összhangban lévő költségvetési politikát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽¹⁾ Lásd e Hivatalos Lap xx. oldalát.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről**

(2021/C 304/24)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 126. cikke (7) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikke szerint a tagállamoknak kerülniük kell a túlzott költségvetési hiányt.
- (2) A Stabilitási és Növekedési Paktum a rendezett államháztartás – mint az árstabilitás és az erős, fenntartható, munkahelyteremtéshez vezető növekedés feltételei megerősítésének eszköze – célkitűzésén alapul.
- (3) A Bizottság ajánlása alapján a Tanács 2020. április 3-án az (EU) 2020/509 határozatával ⁽¹⁾ a Szerződés 126. cikkének (6) bekezdésével összhangban úgy határozott, hogy Romániában túlzott költségvetési hiány áll fenn, és a Szerződés 126. cikkének (7) bekezdésével és az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkével összhangban ajánlást fogalmazott meg annak legkésőbb 2022-ig való kiigazításáról ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. április 3-i tanácsi ajánlás).
- (4) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. E rendelkezés az 1466/97/EK tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott módon elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. E közleményében a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-járvány miatti súlyos gazdasági visszaesésre, a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-i nyilatkozatukban egyetértettek a Bizottság értékelésével.
- (5) Románia 2020. szeptember 15-én benyújtotta jelentését a 2020. április 3-i tanácsi ajánlás nyomán hozott intézkedésekről. E jelentés rámutatott arra, hogy az államháztartás állapota 2020 folyamán – elsősorban a Covid19-járvány következtében – jelentős mértékben romlott.
- (6) A Bizottság 2020. november 18-án közleményt fogadott el Románia költségvetési helyzetéről. A Covid19-világjárványból fakadó kivételes mértékű és folyamatos bizonytalanságra és a járvány rendkívüli makrogazdasági és költségvetési hatásaira való tekintettel a Bizottság akkor úgy ítélte meg, hogy nem helyénvaló határozni a Romániával szemben indított túlzotthiány-eljárás további lépéseiről. Ez a – többek között a hiteles költségvetési pálya kijelölése tekintetében fennálló – kivételes bizonytalanság nem tette lehetővé a Bizottság számára, hogy a Szerződés 126. cikkének (7) bekezdése alapján tanácsi ajánlás elfogadására irányuló ajánlást terjesszen elő. A Bizottság

⁽¹⁾ A Tanács (EU) 2020/509 határozata (2020. április 3.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiányról (HL L 110., 2020.4.8., 58. o.).

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. április 3.) a Romániában fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről (HL C 116., 2020.4.8., 1. o.).

⁽⁴⁾ A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o.).

bejelentette, hogy 2021 tavaszán a 2020. évi tényleges eredményadatok, a 2021. évi költségvetés és a Bizottság 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzése alapján újra fogja értékelni Románia költségvetési helyzetét, és amennyiben helyénvalónak tartja, a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének 2021. évi folytatódó alkalmazását is figyelembe véve új lépéseket fog javasolni a túlzotthiány-eljárás keretében.

- (7) A Bizottság 2021. március 3-án elfogadott egy közleményt, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. E közleményben a Bizottság kifejtette azon véleményét, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unió vagy az euroövezet tekintetében a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság 2021. június 2-án elfogadta a „2021. évi gazdaságpolitikai koordináció: a Covid19 leküzdése, a helyreállítás támogatása és gazdaságunk korszerűsítése” című közleményt. E közlemény szerint a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazása 2022-ben is folytatódni fog, és deaktiválása csak 2023-tól várható.
- (8) A Bizottság 2020. évi adósságfenntarthatósági figyelőjének a Bizottság legutóbbi, 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzését is figyelembe vevő aktualizált változata szerint a romániai államháztartás közép- és hosszú távú fenntarthatóságát továbbra is fokozott kockázatok övezik. Ezeket a kockázatokat strukturális intézkedésekkel támogatott megfelelő középtávú költségvetési tervezéssel kell kezelni.
- (9) Tekintettel arra, hogy a gazdasági aktivitás a Covid19-világjárvány miatt jelentősen beszűkült, és emiatt a költségvetési politikának 2021-ben és 2022-ben a helyreállítást kell ösztönöznie, a 2020. április 3-i tanácsi ajánlás már nem tekinthető megfelelő alapnak a Romániának nyújtandó költségvetéspolitikai iránymutatás meghatározásához.
- (10) Az 1467/97/EK rendelet 3. cikke (5) bekezdésének utolsó mondata szerint a Tanács – a Bizottság ajánlása alapján – az euroövezetet vagy az Unió egészét érintő súlyos gazdasági visszaesés esetén úgy határozhat, hogy a Szerződés 126. cikkének (7) bekezdése alapján felülvizsgált ajánlást fogad el, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az államháztartás középtávú fenntarthatóságát.
- (11) A Szerződés 126. cikkének (7) bekezdése és az 1467/97/EK rendelet 3. cikke szerint a Tanács az érintett tagállamnak ajánlást tesz, amelyben a túlzott hiány korrekciójára határidőt állapít meg. A Tanács ezen ajánlásban legfeljebb hat hónapos határidőt tűz az érintett tagállam által a túlzott költségvetési hiány korrekcióját biztosító eredményes intézkedések meghozatalára, amely három hónaposra csökkenthető, ha a helyzet súlyossága ezt indokolja. A túlzott hiány korrekciójáról elfogadott ajánlásában a Tanács olyan éves költségvetési célok teljesítésére kéri fel a tagállamot, amelyek az említett ajánlást alátámasztó előrejelzések alapján megfelelnek annak a referenciácélnak, hogy a strukturális egyenleg – azaz az egyszeri és az egyéb ideiglenes intézkedések nélkül számított, ciklikusan kiigazított egyenleg – évente legalább a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékben javuljon.
- (12) Romániában a reál-GDP 2020-ban 3,9 %-kal csökkent. A Bizottság 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzése szerint a reál-GDP ismét növekedésnek indul, és 2021-ben 5,1 %-kal, 2022-ben pedig 4,9 %-kal lesz nagyobb az előző évinél. A Bizottság várakozása szerint a folytatódó védőoltási programnak és a közösségi távolságtartással kapcsolatos korlátozások fokozatos megszűnésének köszönhetően helyreáll a magánszektor fogyasztása, eközben pedig töretlenül folytatódik a bérnövekedés. A beruházások növekedésének új lendületet ad az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁽⁵⁾ említett helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előirányzott projektek megkezdése. A nettó (azaz a behozattal csökkentett) kivitel hatása az előrejelzés távlatában várhatóan negatív marad. Ennek az az oka, hogy a magánszektor fogyasztásának helyreállása és a beruházások bővülése a Bizottság várakozása szerint felfoldja a behozatalt. A kivitt támogatja ugyan a külső kereslet helyreállása, de ez a hatás kevésbé lesz dinamikus, mint a behozatal esetében. A növekedési kilátásokat különböző irányú kockázatok övezik. Egyfelől a hiteles költségvetési stratégia eloszlathatja a költségvetési fenntarthatósággal kapcsolatos aggályokat, különösen akkor, ha ambiciózus reformok – köztük a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előirányzott intézkedések – társulnak hozzá. Ez segíthet kezelni Románia makrogazdasági egyensúlyhiányát, csökkentheti a pénzügyi stabilitással kapcsolatos kockázatokat, és – egyebek mellett a beruházási környezet javításával – elősegítheti a fenntartható növekedést. Másfelől ugyanakkor a közpolitikai döntéshozatal körüli bizonytalanság, illetve a helyreállítási és rezilienciaépítési terv késedelmes vagy nem kellően hatékony végrehajtása alááshatja a pozitív folyamatokba vetett bizalmat.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (13) A romániai parlament 2021. március 2-án elfogadta Románia 2021. évi költségvetését és középtávú költségvetési stratégiáját. A Bizottsághoz 2021. május 5-én benyújtott 2021. évi konvergenciaprogram (a továbbiakban: a konvergenciaprogram) figyelembe veszi az említett költségvetési stratégiát és az (EU) 2021/241 rendelettel létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (a továbbiakban: az eszköz) keretében tervezett vissza nem térítendő pénzügyi támogatás és kölcsönök profiljával kapcsolatos információkat. A konvergenciaprogram a 2020. évi 9,2 %-os GDP-arányos költségvetési hiányból kiindulva a következő lépéseket határozza meg ahhoz, hogy a GDP-arányos költségvetési hiány 2024-re 3 % alá csökkenjen: a GDP 8,0 %-a 2021-ben, a GDP 6,2 %-a 2022-ben, a GDP 4,4 %-a 2023-ban és a GDP 2,9 %-a 2024-ben. A konvergenciaprogramban meghatározott költségvetési kiigazítás elsősorban a kiadási oldalt érinti. A dokumentum a kiadások visszafogását (GDP-arányos csökkentését) irányozza elő például a közszektorbeli bérek (2022 és 2024 között 1,4 százalékpontos csökkenés) és a szociális transzferek (2022 és 2024 között 0,9 százalékpontos csökkenés) terén.
- (14) A Bizottság 2024-ig kiterjesztett 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzése szerint a GDP-arányos költségvetési hiány 2021-ben 8,0 %, 2022-ben 7,1 %, 2023-ban és 2024-ben pedig 6,8 % lesz. Ezen előrejelzés figyelembe veszi a várhatóan az eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő pénzügyi támogatásból és kölcsönökből finanszírozott, a konvergenciaprogramban bemutatott kiadásokat, valamint a Románia által szolgáltatott kiegészítő információkat. Az államháztartási hiánynak a Bizottság előrejelzése szerint várható csökkenése mögött elsősorban a Covid19-világjárványra reagálva hozott szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetése, a várt gazdaságélénkülés miatti bevételnövekedés, valamint a várhatóan az eszközből finanszírozott beruházások és reformok kedvező hatása áll. Emellett a román kormány úgy döntött, hogy 2021-re és 2022-re nézve befagyasztja a közszektorban kifizetett béreket, későbbre halasztja a 2021-ben esedékes nyugdíjemelést, 2022-ben pedig csupán mérsékelt nyugdíjemelést hajt végre, amely intézkedések mind szerepet játszanak a Bizottság 2020. őszi gazdasági előrejelzéséhez viszonyított javulásban. Ezeket az intézkedéseket már elfogadták. Emellett a román kormány új nyugdíjszabályozást tervez elfogadni, amely a GDP százalékában meghatározott nyugdíjkiadásokat nagyrészt stabilan tartaná. A Bizottság 2021. évi tavaszi előrejelzése azért prognosztizál nagyobb hiányt, mint a konvergenciaprogram, mert a tervezett konszolidációt nem támasztják alá már elfogadott vagy legalább hitelesen bejelentett intézkedések, ennél fogva azt a Bizottságnak nem állt módjában figyelembe venni előrejelzésében. A Bizottság előrejelzése szerint a GDP-arányos strukturális hiány 2021-ben 0,7 százalékponttal, 2022-ben pedig 0,5 százalékponttal javul, majd 2023-ban 0,1 százalékponttal, 2024-ben pedig 0,4 százalékponttal romlik.
- (15) Az államadósság 2018 végén a GDP 34,7 %-án, 2019 végén a GDP 35,3 %-án, 2020 végén pedig a GDP 47,3 %-án állt. A Bizottság 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzése szerint ez a mutató várhatóan a GDP 49,7 %-ára nő 2021 végére, a GDP 52,7 %-ára 2022 végére és a GDP 59,5 %-ára 2024 végére, tehát a már elfogadott vagy legalább hitelesen bejelentett korrekciós intézkedéseken túli további intézkedések hiányában első ízben fogja megközelíteni a Szerződésben a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket.
- (16) A Bizottság 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzése alapján aktualizált közép-, illetve hosszú távú adósságfenntarthatósági elemzés szintén a nagy középtávú fenntarthatósági kockázatok meglétéről tanúskodik. Az alapul vett 10 éves előrejelzés szerint a GDP-arányos államadósság-ráta az előrejelzés tárgyidőszakában tovább nő, és annak végére 90 % közelébe kerül. Az adósságfenntarthatósági kockázatok mögött a nagy költségvetési hiányok, a lakosság öregedésének költségei, valamint az adósságpályának a makropénzügyi sokkhatásokra való érzékenysége áll. Az adósságfenntarthatósági kockázatok mögöttes tényezői közül a legfontosabb a 2019 nyarán elfogadott, de egyelőre 2022 végéig elhalasztott nyugdíjemelés. Az adósságfenntarthatósági kockázatokat tovább növeli az államadósság szerkezete – és különösen az a körülmény, hogy az államkötvények jelentős hányadát külföldi pénznyomtatás bocsátották ki és külföldiek birtokolják –, bár a Román Nemzeti Bank másodlagos piaci beavatkozásai segítenek abban, hogy az állam forrásbevonási költségei 2020-ban kedvező szinten maradtak. Szintén növelik a kockázatokat a vállalkozásoknak és az önfoglalkoztatóknak a Covid19-válság idején nyújtott állami garanciákból származó függő kötelezettségek (a GDP 1,4 %-a). Az előrejelzés a bruttó finanszírozási igény növekedését is jelzi. Ezzel szemben a Next Generation EU keretében finanszírozott reformok és beruházások – eredményes végrehajtásuk esetén – várhatóan kedvező hatást gyakorolnak a következő évek GDP-növekedésére, ezáltal pedig az államadósság fenntarthatóságára is.
- (17) Az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (4) bekezdése szerint a túlzott hiány kiigazítását a túlzott hiány fennállásának megállapítását követő évben kell teljesíteni, kivéve, ha különleges körülmények állnak fenn. A kiigazítási pályát az 1467/97/EK rendelettel összhangban, az érintett tagállam gazdasági és költségvetési helyzetének figyelembevételével kell meghatározni.
- (18) Jelenleg Romániában ilyen különleges körülmények állnak fenn. Ha Románia az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (4) bekezdésében foglalt szabálynak megfelelően csupán egy további évet kapna a kiigazításra, az rendkívül súlyos költségvetési kiigazítást tenne szükségessé és jelentős kibocsátáskiesést okozna, ezáltal pedig veszélybe sodorná a

Covid19-világjárvány utáni gazdasági helyreállítást. Egy 2024-ig tartó kiigazítási pálya, noha szintén jelentős mértékű évenkénti kiigazításokat igényelne, fokozatosabb erőfeszítést kívánna meg, és megfelelő egyensúlyt alakítana ki a költségvetési konszolidáció szükségessége és a gazdasági helyreállítás támogatása iránti igény között. Az új kiigazítási pálya figyelembe veszi a megváltozott költségvetési helyzetet is, különös tekintettel a 2020. év költségvetési fejleményeire és a román kormány új költségvetési stratégiájára. A túlzott hiány tartós kiigazításának biztosításában kulcsszerepet játszanak a reformok, köztük az államháztartási gazdálkodás javítására irányuló intézkedések. E megfontolások alapján, a 2021. március 3-i bizottsági közleményben meghatározott költségvetés-politikai iránymutatással összhangban helyénvaló 2024-re kitűzni a túlzott hiány korrekciójának határidejét.

- (19) E határidő mellett a hiteles és fenntartható kiigazítási pálya azt jelentené, hogy Romániának – a kormány saját céljaival megegyezően – 2021-ben a GDP 8,0 %-ának, 2022-ben a GDP 6,2 %-ának, 2023-ban a GDP 4,4 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 2,9 %-ának megfelelő költségvetési hiánycélt kell elérnie. Ez a Bizottság 2021. évi tavaszi gazdasági előrejelzése alapján annak felel meg, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadás nominális növekedési rátája 2021-ben 3,4 %, 2022-ben 1,3 %, 2023-ban 0,9 %, 2024-ben pedig 0,0 % legyen ⁽⁶⁾. Alapos elemzés igénye esetén a költségvetési kiigazítás elsősorban a nettó elsődleges államháztartási kiadás e növekedési rátái alapján értékelhető. A strukturális egyenleg tekintetében ennek megfelelően végrehajtandó éves költségvetési kiigazítás 2021-ben a GDP 0,7 %-ának, 2022-ben a GDP 1,8 %-ának, 2023-ban a GDP 1,7 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 1,5 %-ának felel meg.
- (20) Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen a költségvetési politika egészének a kibocsátásra gyakorolt lehetséges hatását és ezen keresztül a költségvetési irányvonalat ⁽⁷⁾, az Unió költségvetéséből (az eszközökből és más uniós forrásokból) származó jelentős kifizetéseket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Ennek alapján a következő években az uniós források várhatóan jelentős pozitív hatást fognak gyakorolni Románia gazdaságára. Konkrétan az eszköz segítségével támogatott beruházások és reformok révén Románia úgy ösztönözheti a növekedést és a munkahelyteremtést, hogy ezzel párhuzamosan középtávon javítja mögöttes költségvetési pozícióját.
- (21) A költségvetési konszolidációt célzó intézkedéseknek biztosítaniuk kell a túlzott költségvetési hiány tartós korrekcióját, és az államháztartás minőségének javítására és a gazdaság növekedési potenciáljának erősítésére kell irányulniuk. Az egyebek mellett a nyugdíjrendszerre, az adóigazgatásra, a közszektorban kifizetett bérekre és az állami tulajdonú vállalatok irányítására irányuló költségvetési és gazdasági reformoknak támogatniuk kell és fenntarthatóvá kell tenniük a költségvetési konszolidáció iránti erőfeszítést.
- (22) Románia 2016 óta szisztematikusan és ismétlődően eltér nemzeti költségvetési szabályaitól és a középtávú költségvetési stratégia elfogadásának a nemzeti költségvetési keretrendszerben rögzített határidőitől. A jövőben a Románia által végrehajtott költségvetési kiigazítást a nemzeti költségvetési keretrendszer maradéktalan tiszteletben tartásának kell támogatnia,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. Románia legkésőbb 2024-ig szüntesse meg a túlzott költségvetési hiányt.
2. Románia 2021-ben a GDP 8,0 %-ának, 2022-ben a GDP 6,2 %-ának, 2023-ban a GDP 4,4 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 2,9 %-ának megfelelő költségvetési hiánycélt érjen el, ennek megfelelően a nettó elsődleges államháztartási kiadás nominális növekedési rátája 2021-ben 3,4 %, 2022-ben 1,3 %, 2023-ban 0,9 %, 2024-ben pedig 0,0 % legyen. Az ennek megfelelő éves strukturális kiigazítás 2021-ben a GDP 0,7 %-ának, 2022-ben a GDP 1,8 %-ának, 2023-ban a GDP 1,7 %-ának, 2024-ben pedig a GDP 1,5 %-ának felel meg.
3. Románia maradéktalanul hajtsa végre a 2021-re már elfogadott intézkedéseket. Határozza meg és hajtsa végre a túlzott költségvetési hiány 2024-ig történő korrekciójához szükséges további intézkedéseket. A költségvetési konszolidációs intézkedések segítségével növekedésbarát módon fenntartható korrekciót biztosítson. Az esetleges rendkívüli bevételeket a költségvetési hiány csökkentésére használja fel.

⁽⁶⁾ A nettó elsődleges államháztartási kiadás a kamatkifizetések, az uniós programokra fordított, az uniós alapokból származó bevételekkel teljes mértékben ellentételezett kiadások, valamint a munkanélküli-ellátásra fordított kiadásokban bekövetkezett nem diszkrecionális változások nélkül számított teljes államháztartási kiadást jelenti. A mutató a tagállami finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozást négy évre szétterítve tartalmazza. A mutató figyelembe veszi a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a törvényben előírt bevétel-növeléseket. Értéke a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket nettósítva tartalmazza.

⁽⁷⁾ Az általános költségvetési irányvonal meghatározása a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, de az eszközökből és az Unió által nyújtott más vissza nem térítendő pénzügyi támogatásokból finanszírozott kiadások változását tartalmazó elsődleges kiadásban bekövetkező változás és a 10 évre átlagolt potenciális növekedési ráta összehasonlításával történik. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előirányzott, Románia potenciális növekedését várhatóan megerősítő reformok hatását. A mutató értékének negatív előjele arra utal, hogy az elsődleges kiadás a középtávú gazdasági növekedésnél nagyobb mértékben nő, azaz a költségvetési politika expanzív.

4. A Tanács 2021. október 15-én határozza meg azt a határidőt, amelyen belül Romániának eredményes intézkedéseket kell hoznia, és az 1467/97/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (4a) bekezdésével összhangban jelentést kell tennie a célok elérése érdekében követendő konszolidációs stratégiáról. Ezt követően a túlzott hiány korrekciójáig Románia az ezen ajánlás végrehajtásában elért előrehaladásról legalább hathavonta tegyen jelentést. Mindemellett Románia alkalmazza maradéktalanul és eredményesen nemzeti költségvetési keretrendszerét. A középtávú költségvetési stratégia sikere szempontjából fontos, hogy Románia átfogó reformokkal is alátámassza a költségvetési konszolidációt.

Ennek az ajánlásnak Románia a címzettje.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Szlovénia 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/25)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Szlovéniát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Szlovénia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Szlovénia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovénia 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 157. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetéstervezetéseire vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Szlovénia költségvetéstervezetése összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetés-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetéstervezetési javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási és rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Szlovénia 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 4. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Szlovénia államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 8,4 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 80,8 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, 5,2 %-ot kitevő diszkrécionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP - 8,9 %-ának felelt meg. Szlovénia emellett a becslések szerint a GDP 5,5 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban nem érte el a GDP ½ %-át.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Szlovénia költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adósságkritériumnak.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében óvatos. A 2021. évi stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 4,6 %-kal, 2022-ben pedig 4,4 %-kal fog emelkedni. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 4,9 %-kal, 2022-ben pedig 5,1 %-kal nő majd. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint a lakossági fogyasztás a válság által kiváltott késleltetett kereslet, valamint a foglalkoztatásnak és a béreknek az előre jelzett magasabb növekedése miatt várhatóan valamivel gyorsabban helyreáll, mint a 2021. évi stabilitási program szerint. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése 2022-re magasabb beruházási dinamikát, 2021-ben és 2022-ben pedig erősebb kivitelt vetít előre.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 8,4 %-ról 8,6 %-ra növekszik, az adósságráta pedig 2021-ben a GDP 80,4 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program szerint 2021-ben az elsődleges költségvetési egyenleg válság előtti (2019) szinthez viszonyított változása a GDP - 9,2 %-ának fog megfelelni, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 2,6 %-ának megfelelő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével, amely szerint az államháztartási hiány várhatóan eléri a GDP 8,5 %-át, az adósságráta pedig a GDP 79,0 %-át teszi ki. Bár mindkét előrejelzés az elsődleges kiadások jelentős növekedését vetíti előre, amely nem magyarázható a válsággal összefüggő átmeneti szükséghelyzeti intézkedésekkel, azok összetételében különbségek mutatkoznak. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése alacsonyabb közberuházási pályát vetít előre az uniós források 2021-es alacsonyabb felhasználási aránya és a tagállami finanszírozású beruházási projektek lassabb bevezetése miatt. Néhány folyó kiadási kategóriában magasabb nominális növekedés várható. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint az adósságráta a kedvezőbb nominális GDP-dinamika miatt alacsonyabb.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Szlovénia költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Szlovénia által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,6 %-át, 2022-ben 1,2 %-át, 2023-ban pedig 0,7 %-át teszik ki. A program 2024-re a GDP 0,2 %-át, 2025-re és 2026-ra pedig körülbelül 0,3 %-át kitevő további kiadásokat vetít előre. A 2021. évi stabilitási program továbbá a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a GDP 0,1 %-át kitevő hitelekkel számol 2022-ben, amelyek 2025-ben eléri a GDP 0,4 %-át. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése nem teljes mértékben veszi figyelembe ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat költségvetési előrejelzéseiben, mivel ezek az információk az említett előrejelzés zárónapján nem álltak rendelkezésre. Ehelyett a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése azt feltételezi, hogy a vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások 2021-ben a GDP 0,2 %-át, 2022-ben pedig a GDP 0,6 %-át teszik ki, a kormány által 2021. április 28-án elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő információk alapján.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ^(?) és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetéstervezet-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai

(?) A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.

- (17) A 2021. évi stabilitási programjában foglalt tervek alapján Szlovénia államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 5,7 %-ára csökken, elsősorban a gazdasági helyreállítás, valamint a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben 79,6 %-ra csökken. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése alacsonyabb hiányt (a GDP 4,7 %-a) és adósságrátát (a GDP 76,7 %-a) prognosztizál. Az elsődleges kiadási pálya (a válsággal összefüggő ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések nélkül) mindkét előrejelzésben továbbra is magas. A hiány-előrejelzések közötti különbséget nagyrészt a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében szereplő kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyv, és ezáltal az összes kiadás GDP-n belüli alacsonyabb aránya magyarázza. A két előrejelzés egyike sem tartalmazza számos intézkedés hatását, ideértve a kormány által nemrégiben elfogadott nagyszabású adóreform-csomagot is. A 2021. évi stabilitási programban szereplő információk szerint a parlament általi elfogadás esetén az intézkedések 2022-ben a GDP legalább 0,7 %-ának megfelelő hiánynövelő hatással járhatnak. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,1 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,3 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása a becslések szerint semleges ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyanynyra szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigienél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi GDP 3,8 %-áról 2024-re a GDP 2,8 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint 2024-ben már nem fogja meghaladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 1,5 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,6 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,4 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,6 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslések szerint 4¼ % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Szlovénia potenciális növekedését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása szintén semleges.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 79,0 %-ról 2024-ben 78,0 %-ra csökken. Szlovénia a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Szlovénia által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY SZLOVÉNIA:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Szlovákia 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/26)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Szlovákiát, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Szlovákia – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Szlovákia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovákia 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 164. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Szlovákia költségvetés-tervezési javaslata összességében összhangban volt a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetés-tervezési javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben. Úgy tűnik azonban, hogy egyes intézkedések nem ideiglenes jellegűek voltak, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási és rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak a rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amelyben további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásainak igénybevételel további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Szlovákia 2021. május 12-én, az 1466/97/EK rendelet 4. cikkében megállapított határidőt túllépve, benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Szlovákia államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 6,2 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 60,6 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,6 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP -4,8 %-ának felelt meg. Szlovákia emellett a becslések szerint a GDP 2,1 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban durván a GDP 1 %-ának felelt meg.

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Szlovákia költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, ugyanakkor az ország megfelelt az adósságkritériumnak.
- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében reális, tekintettel a jelenlegi bizonytalanságra. A 2021. évi stabilitási program előrejelzése szerint a reál-GDP 2021-ben 3,3 %-kal, 2022-ben pedig 6,3 %-kal nő. Ehhez képest a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése azzal számol, hogy a helyreállítás előbb valósul meg, és a reál-GDP növekedését 2021-ben 4,8 %-ra, 2022-ben pedig 5,2 %-ra teszi.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 6,2 %-ról 9,9 %-ra nő, az adósságára pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 64,1 %-ára emelkedik. A 2021. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 4,0 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 2,3 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. A tervezett hiány- és adósságára magasabb a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében foglaltaknál. A Bizottság előrejelzése szerint 2021-ben az államháztartási hiány 6,5 %, az adósságára pedig 59,5 % lesz. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése nem tartalmazza a világválsághoz kapcsolódó, GDP-arányosan 2,4 százalékpontot kitevő kiadásokra képzett céltartalékot, valamint az állami vállalatok és a társadalombiztosító magasabb kiadásait, amelyek mind az államháztartás részét képezik, mivel az előrejelzés lezárásának időpontjában a vonatkozó információk még nem álltak rendelkezésre. A Bizottság a 2021. évi stabilitási programban foglalt GDP-arányosan 0,2 százalékponttal magasabb bevételeket, és 3,4 százalékponttal alacsonyabb kiadásokat jelez előre. A kiadások tekintetében jelentkező fő eltérések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében feltételezettnél alacsonyabb folyó termelőfelhasználásnak, alacsonyabb szociális kifizetéseknek és alacsonyabb segélyeknek tudhatók be. A Bizottság által előrejelzett alacsonyabb adósságot elsősorban az alacsonyabb elsődleges egyenleg magyarázza (3,6 százalékpontos eltérés).
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Szlovákia költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Szlovákia által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. Azonban a kormány által a 2020–2021-es időszakban elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban e nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP mintegy 1 %-át teszi ki, és főként a következőkből tevődik össze: a karácsonyi bónusz újbóli bevezetése, a zöld energiával kapcsolatos program módosításai, a katonatisztek magasabb díjazása, a gépjárműadó csökkentése, a banki illeték eltörlése, az egészségügyi létesítményeknek nyújtott támogatások és a gyermekek után járó adókedvezmények. E nem ideiglenes intézkedéseket csak részben ellensúlyozta, hogy befagyasztották a nyugdíjminimumot és a minisztériumok működési költségeinek növekedését.
- (14) A 2021. évi stabilitási program nem tartalmazza a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből kapott vissza nem térítendő támogatásokat a költségvetési aggregátumokban. Ugyanakkor a program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,2 %-át, 2022-ben annak 1,1 %-át, 2023-ban és 2024-ben pedig 1,3 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a vissza nem térítendő támogatásokat figyelembe veszi a költségvetési előrejelzéseiben.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodsor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadsor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a

meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságstöztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.

- (16) A 2021. évi költségvetéstervezet-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (17) Szlovákia 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 5,1 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetése miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben a GDP 65,5 %-ára nő. Ezek az előrejelzések a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésénél magasabbak. A Bizottság előrejelzése a 2021. évi stabilitási programmal összevetve azt feltételezi, hogy 2022-ben kisebb mértékűek lesznek a Covid19 kapcsán bevezetett intézkedések és gyorsabb lesz az uniós források lehívása. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását is – a becslések szerint a GDP + 0,9 %-át⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,8 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,7 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.
- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddignél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedéstöztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi GDP 4,1 %-áról 2024-re a GDP 3,8 %-ára csökken. Az államháztartási hiány az előrejelzés szerint tehát a 2021. évi stabilitási program időtartama alatt meg fogja haladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, így különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,2 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,3 százalékponttal csökken. A tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása az előrejelzés szerint semleges⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 1,3 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 4½ %⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Szlovákia potenciális növekedését.

- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 64,6 %-ról 2024-ben várhatóan 65,8 %-ra nő. Szlovákia a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon közepes költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Szlovákia által tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY SZLOVÁKIA:

1. 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
2. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások expanzív hozzájárulása GDP-arányosan 1,6 százalékpont.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Finnország 2021. évi stabilitási programját**

(2021/C 304/27)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiájáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is aktíválva marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Finnországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Finnország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) Az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi tanácsi ajánlás hangsúlyozta, hogy a költségvetési politikáknak 2021-ben mindvégig minden euroövezeti tagállamban támogató jellegűnek kell maradniuk, és a szakpolitikai intézkedéseknek igazodniuk kell az országspecifikus körülményekhez, továbbá időszerűnek, átmenetinek és célzottaknak kell lenniük. Amennyiben a járványügyi és gazdasági feltételek lehetővé teszik, fokozatosan meg kell szüntetni a szükséghelyzeti intézkedéseket, kezelve ugyanakkor a válság társadalmi és munkaerőpiaci hatását. A tagállamoknak a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát kell folytatniuk, a beruházások fokozása mellett. A tagállamoknak olyan reformok végrehajtására kell törekedniük, amelyek mindenki számára megerősítik az egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).

⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Finnország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Finnország 2020. évi stabilitási programját (HL C 282., 2020.8.26., 171. o.).

- (4) 2020. november 18-án a Bizottság elfogadta az euroövezeti tagállamok 2021. évi költségvetésszabályozási javaslatára vonatkozó véleményeit, amelyek a költségvetési intézkedések minőségi értékelésén alapultak. A Bizottság azon a véleményen volt, hogy Finnország költségvetésszabályozási javaslata összességében összhangban van a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásban megállapított költségvetési-politikai ajánlásokkal, továbbá hogy a költségvetésszabályozási javaslatban előirányzott intézkedések többsége a gazdasági tevékenység támogatására irányul a meglehetősen bizonytalan helyzetben.
- (5) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállítási foglalkoztatási terv. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt majd pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.
- (6) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (7) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (8) Finnország 2021. május 13-án, az 1466/97/EK rendelet 4. cikkében megállapított határidőt túllépve, benyújtotta 2021. évi stabilitási programját.
- (9) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Finnország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 5,4 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 69,2 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,0 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételével – a GDP -4,6 %-ának felelt meg. Finnország emellett a becslések szerint a GDP 20,1 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban durván a GDP 1 %-ának felelt meg.
- (10) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Finnország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket, államadóssága pedig meghaladta a Szerződésben a GDP 60 %-ában rögzített referenciaértéket, és nem csökkent kielégítő ütemben. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült, és az ország nem felelt meg az adóssághatárkritériumnak.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (11) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 és 2022 tekintetében megalapozott. A 2021. évi stabilitási program szerint a reál-GDP növekedése 2021-ben várhatóan eléri a 2,6 %-ot, 2022-ben pedig a 2,5 %-ot. Ez összhangban van a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével, amely azonban 2022-ben némileg magasabb fogysztással és GDP-növekedéssel számol.
- (12) A kormány 2021. évi stabilitási programja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiány a 2020. évi 5,4 %-ról 4,7 %-ra csökken, míg az adósságráta 2021-ben a GDP 71,6 %-ára növekszik. A 2021. évi stabilitási program szerint az elsődleges költségvetési egyenleg válság előtti (2019) szinthez viszonyított változása a GDP - 4,1 %-ának fog megfelelni, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 1,5 %-ának megfelelő diszkrecionális költségvetési intézkedéseket és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Ezek az előrejelzések összhangban vannak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével.
- (13) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Finnország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Finnország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális intézkedések ideiglenesek voltak, illetve azokat más intézkedésekkel ellensúlyozták.
- (14) A 2021. évi stabilitási program feltételezése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai által finanszírozott beruházások és reformok 2021-ben a GDP 0,1 %-át, 2022-ben a GDP 0,2 %-át, 2023-ban a GDP 0,2 %-át, 2024-ben a GDP 0,2 %-át, 2025-ben pedig a GDP 0,1 %-át teszik ki. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése ezeket a támogatásokat belefoglalja költségvetési előrejelzéseibe, de azzal a feltételezéssel, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által finanszírozott intézkedések 2021-ben és 2022-ben főleg az időszak elején jelennek meg.
- (15) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodszor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadszor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁵⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (16) A 2021. évi költségvetésszerv-javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivételére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételi intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (17) Finnország 2021. évi stabilitási programjában azzal számol, hogy az államháztartási hiány 2022-ben a GDP 2,9 %-ára csökken, elsősorban a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivételére miatt. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint 2022-ben a GDP 72,4 %-ára nő. A Bizottság 2021. évi tavaszi előrejelzése alacsonyabb hiányt (a GDP 2,1 %-a) és alacsonyabb adósságrátát (a GDP 70,1 %-a)

⁽⁵⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

prognosztizál, ami főként a kormány által április 29-én elfogadott intézkedéseknek a 2021. évi stabilitási programba való beillesztését és a Bizottság által 2022-re előrejelzett erőteljesebb gazdasági fellendülést tükrözi. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP 0,5 %-át ⁽⁶⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások pozitív hozzájárulása GDP-arányosan 0,1 százalékponttal nő. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,2 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁷⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,4 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak.

- (18) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségügygel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddigénél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (19) A 2021. évi stabilitási programban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási hiány a 2023. évi 2,1 %-ról 2024-re a GDP 1,7 %-ára csökken. A 2021. évi stabilitási program alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami költségvetésekből és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházásokból eredően az aggregált keresletre gyakorolt hatást – a becslések szerint 2023-ban és 2024-ben átlagosan a GDP 0,7 %-ának megfelelő mértékű lesz. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás változatlan marad. A tagállami finanszírozású beruházás az előrejelzés szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő restriktív hozzájárulást nyújt ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,5 százalékpontos restriktív hozzájárulást nyújtanak. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 3 % ⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek élenkíthetik Finnország potenciális növekedését.
- (20) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 73,9 %-ról 2024-ben várhatóan 74,7 %-ra nő. Finnország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (21) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökken.
- (22) A Tanács értékelte a 2021. évi stabilitási programot, valamint a Finnország által a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul tett intézkedéseket,

AJÁNLJA, HOGY FINNORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élenkítése céljából fokozza a beruházásokat.

⁽⁶⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁷⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

3. A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a tagállami költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

A TANÁCS AJÁNLÁSA**(2021. június 18.)****amelyben véleményezi Svédország 2021. évi konvergenciaprogramját**

(2021/C 304/28)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A Bizottság 2020. március 20-án közleményt fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének alkalmazásáról. Az általános mentesítési rendelkezés – az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK tanácsi rendelet ⁽²⁾ 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint – elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Az említett közleményben a Bizottság megállapította, hogy tekintettel a Covid19-világjárvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesésre, az általános mentesítési rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek teljesültek. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés költségvetési rugalmasságot biztosított a tagállamok számára a Covid19-válság kezeléséhez. Elősegítette a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. A rendelkezés alkalmazása lehetővé teszi az egyes tagállamok középtávú költségvetési céljához vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, feltéve ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. 2020. szeptember 17-én a Bizottság a 2021. évi éves fenntartható növekedési stratégiáról szóló közleményében bejelentette, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2021-ben is érvényben marad.
- (2) A Tanács 2020. július 20-án elfogadott egy ajánlást ⁽³⁾ (a továbbiakban: a 2020. július 20-i tanácsi ajánlás). Az ajánlás felkérte Svédországot, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Svédország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat.
- (3) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt is magában foglaló Next Generation EU fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításról fog gondoskodni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 2021. február 19-én lépett hatályba. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzussal fog járni. Hozzá fog járulni a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, valamint meg fogja erősíteni a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Továbbá elő fogja segíteni, hogy az államháztartások rövidesen újra kedvezőbb helyzetbe kerüljenek, valamint közép- és hosszú távon hozzá fog járulni a fenntartható államháztartások erősítéséhez, illetve a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.⁽²⁾ A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o.).⁽³⁾ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Svédország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Svédország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 177. o.).⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) 2021. március 3-án a Bizottság közleményt fogadott el, amely további szakpolitikai iránymutatást nyújt a költségvetési politikák összehangolásának, valamint a tagállami stabilitási és konvergenciaprogramok kidolgozásának megkönnyítése céljából. A tagállami költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt figyelembe véve az általános költségvetési irányvonalnak 2021 és 2022 folyamán támogató jellegűnek kell maradnia. Ugyanakkor, mivel a várakozások szerint a gazdasági aktivitás 2021 második felében fokozatosan normalizálódni fog, a tagállamok költségvetési politikáit 2022-ben differenciáltabbá kell tenni. A tagállamok költségvetési politikáinak figyelembe kell venniük a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Tekintettel arra, hogy támogatni kell a fenntartható helyreállítást az Unióban, az alacsony fenntarthatósági kockázatokkal szembesülő tagállamoknak a 2022. évi költségvetés kialakításakor fenn kell tartaniuk a támogató költségvetési politikát, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatásának figyelembevétele mellett. A magas adósságsszinttel rendelkező tagállamoknak prudens költségvetési politikát kell folytatniuk, ugyanakkor meg kell őrizniük a tagállami finanszírozású beruházások szintjét, illetve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai révén további magas színvonalú beruházási projekteket és strukturális reformokat kell finanszírozniuk. A 2022 utáni időszakban a költségvetési politikáknak továbbra is figyelembe kell venniük a fellendülés erősségét, a gazdasági bizonytalanság mértékét és az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat. A költségvetés középtávú fenntarthatóságának biztosításához a jövőben a költségvetési politikákat újra a prudens középtávú költségvetési pozíciók elérésére kell majd összpontosítani, többek között megfelelő ütemben, fokozatosan ki kell majd vezetni a támogatási intézkedéseket.
- (5) A 2021. március 3-i közleményében a Bizottság azon véleményét is kifejezte, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az Unióban vagy az euroövezetben a válság előtti szintekhez (2019 végéig) viszonyított gazdasági aktivitás szintjét kell figyelembe venni. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzése alapján 2021. június 2-án úgy ítélte meg, hogy az általános mentesítési rendelkezés 2022. évi további alkalmazásának és 2023-tól történő deaktiválásának feltételei teljesültek. Az egyes országok sajátos körülményeit az általános mentesítési rendelkezés deaktiválását követően továbbra is figyelembe fogják venni.
- (6) Svédország 2021. április 30-án az 1466/97/EK rendelet 8. cikkével összhangban benyújtotta 2021. évi konvergenciaprogramját.
- (7) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Svédország államháztartási hiánya 2020-ban a bruttó hazai termék (GDP) 3,1 %-át tette ki, az államadósság pedig a GDP 39,9 %-ára nőtt. Az elsődleges költségvetési egyenleg éves változása – a gazdaság támogatására irányuló, GDP-arányosan 3,3 %-ot kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működésének a figyelembevételeivel – a GDP - 3,8 %-ának felelt meg. Svédország emellett a becslések szerint a GDP mintegy 11,5 %-át kitevő likviditási támogatást nyújtott a vállalatoknak és a háztartásoknak (például garanciákat és adóhalasztást, amelyek közvetlen és azonnali költségvetési hatást nem gyakorolnak); a Bizottság becslése szerint az állami garanciák tényleges igénybevétele 2020-ban a GDP durván 1 %-ának felelt meg.
- (8) A Bizottság 2021. június 2-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés Svédország költségvetési helyzetét tárgyalja, mivel annak államháztartási hiánya 2020-ban meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában rögzített referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a hiányra vonatkozó kritérium teljesült.
- (9) A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2021 tekintetében óvatos, 2022 tekintetében pedig reális. A legaktuálisabb adatok alapján a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése a 2021. évi konvergenciaprogram alapforgatókönyvében szereplőnél magasabb reál-GDP növekedéssel számol 2021-ben.
- (10) A kormány 2021. évi konvergenciaprogramja szerint 2021-ben a GDP-arányos államháztartási hiánya a 2020. évi 3,1 %-ról 4,5 %-ra növekedik, az adósságráta pedig a tervek szerint 2021-ben a GDP 39,9 %-án marad. A 2021. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos elsődleges költségvetési egyenleg változása 2021-ben - 5,2 % a válság előtti (2019-es) szinthez képest, ami a gazdaság támogatására irányuló, a GDP 5,0 %-át kitevő diszkrecionális költségvetési intézkedéseknek és az automatikus stabilizátorok működését tükrözi. Az államháztartási hiányra vonatkozó ezen előrejelzések magasabbak a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésében szereplőknél, mely a gazdasági aktivitás gyorsabb helyreállításával és ezáltal a válsághoz kötődő támogatási intézkedések kiadásainak – különösen az átmeneti munkanélküliséggel kapcsolatos és a válság sújtotta vállalatok árbevétel-csökkenését fedező kiadásoknak – a csökkenésével számol.
- (11) A Covid19-világjárvány és a kapcsolódó gazdasági visszaesés nyomán Svédország költségvetési intézkedéseket fogadott el egészségügyi rendszere kapacitásának megerősítése, a Covid19-világjárvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. E határozott szakpolitikai intézkedések tompították a GDP csökkenését, ami visszafogta a költségvetési hiány és az államadósság emelkedését. A költségvetési intézkedéseknek maximalizálniuk kell a helyreállítás támogatását anélkül, hogy korlátoznák a jövőbeli költségvetési

pályát. El kell kerülni tehát, hogy az intézkedések tartós terhet rójanak az államháztartásra. Amikor a tagállamok tartós intézkedéseket vezetnek be, megfelelő forrásokat kell rendelkezniük ezekhez, hogy középtávon biztosítsák a költségvetési semlegességet. A Svédország által 2020-ban és 2021-ben hozott intézkedések összhangban vannak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések úgy tűnik, nem voltak ideiglenesek, illetve nem ellensúlyozták azokat más intézkedésekkel. A Bizottság előrejelzésének időhorizontján túl 2023-ban az említett nem ideiglenes intézkedések kumulatív fennmaradó hatása az előzetes becslések szerint a GDP körülbelül 1 %-át fogja kitenni, amely nagyrészt a különböző kiadási intézkedésekből és jövedelemadó-csökkentésekből adódik.

- (12) A 2021. évi konvergenciaprogram nem vesz figyelembe kiadásokat a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből. A Bizottság a 2021. tavaszi előrejelzésében foglalt költségvetési előrejelzésekben figyelembe veszi a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaiból származó bevételeket, melyek 2021-ben a rendelkezésre álló vissza nem térítendő támogatások teljes összegének 1/11-ed részét, 2022-ben pedig 2/11-ed részét teszik ki, továbbá a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott kiadások egyszerűsített és lineáris integrálását feltételezi ⁽⁵⁾.
- (13) A költségvetési kiigazításra vonatkozóan az 1466/97/EK rendeletben meghatározott mutatókat a jelenlegi helyzet tükrében kell vizsgálni. Először is, jelentős bizonytalanság övezi a kibocsátási résre vonatkozó becsléseket. Másodsor, a költségvetési politikának szorosan követnie kell a Covid19-világjárvány alakulását, hogy az egészségügyi kockázatok enyhülésével a szükséghelyzeti támogatásról át lehessen térni a célzottabb intézkedésekre. Harmadsor, a jelenlegi helyzetben a gazdaság támogatása érdekében tett jelentős szakpolitikai intézkedések a meghatározóak. Az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzferek mellett a jelenleg használatos mutatók nem tükrözik teljes mértékben a költségvetési politikák gazdaságösztönző hatását. Ennek ismeretében a jelenlegi körülmények között a strukturális egyenleg nem tűnik megfelelő mutatónak. A kiadási referenciaértéket is ki kell igazítani ⁽⁶⁾ és további információkkal kell kiegészíteni a költségvetési irányvonal teljes körű kiértékeléséhez.
- (14) A 2021. évi költségvetés-tervezési javaslatok értékelése során alkalmazott megközelítéshez hasonlóan az aggregált kiadások nem foglalják magukban az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket. Ezek a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések az egészségügyi rendszerek támogatására, valamint arra irányulnak, hogy kompenzációt nyújtsanak a munkavállalóknak és a vállalkozásoknak a kijárási korlátozások és az ellátási lánc zavarai miatti bevételkiesésért. Az említett intézkedések hatóságok általi kivezetésére csak akkor kerülhet sor, ha a népegészségügyi és a gazdasági helyzet normalizálódik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi helyzetben értékelni lehessen az általános költségvetési irányvonalat, az uniós költségvetésből (csakúgy mint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből) származó jelentős transzfereket bele kell számítani a releváns kiadási aggregátumokba. Az általános költségvetési irányvonal ezért az elsődleges kiadások változásával mérhető, a diszkrecionális bevételei intézkedéseket és a válsághoz kapcsolódó ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, figyelembe véve ugyanakkor a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatás révén finanszírozott kiadásokat. Az általános költségvetési irányvonalon túl az elemzés annak értékelésére is kiterjed, hogy a tagállami költségvetési politika prudens-e, és összetétele hozzájárul-e a zöld és digitális átállással összhangban levő, fenntartható helyreállításhoz. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására.
- (15) A 2021. évi konvergenciaprogramjában foglalt tervek alapján és a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésével összhangban Svédország államháztartási hiánya 2022-ben a GDP 1,0 %-ára csökken, főként a gazdasági helyreállításnak, valamint a 2020-ban és 2021-ben elfogadott ideiglenes támogatási intézkedések kivezetésének köszönhetően. Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2022-ben a tervek szerint 37,0 %-ra csökken, ami némileg elmarad a Bizottság 2021. tavaszi előrejelzésétől, részben értékelési hatások miatt. A Bizottság 2021. tavaszi előrejelzése szerint és a fent említett kihívásokat tükröző egyedi módszertan alapján az általános költségvetési irányvonal – amely magában foglalja a tagállami és az uniós költségvetésből, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből finanszírozott beruházások 2022. évi aggregált keresletre gyakorolt hatását – a becslések szerint a GDP - 0,2 %-át ⁽⁷⁾ teszi ki. Az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és egyéb uniós alapok révén finanszírozott kiadások által nyújtott pozitív hozzájárulás GDP-arányosan 0,1 százalékponttal növekszik. A tagállami finanszírozású beruházások hozzájárulása az előrejelzés szerint semleges ⁽⁸⁾. Az előrejelzés szerint a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított tagállami finanszírozású elsődleges folyó kiadások GDP-arányosan 0,1 százalékpontot kitevő expanzív hozzájárulást nyújtanak.

⁽⁵⁾ Lásd a Bizottság 2021. tavaszi európai gazdasági előrejelzésének 1.2.3. háttérmagyarázatát.

⁽⁶⁾ A kiadási referenciaérték különösen a beruházások négyéves simítása miatt nem teszi lehetővé a tagállami finanszírozású beruházások révén a helyreállításhoz nyújtott költségvetési támogatás megfelelő értékelését.

⁽⁷⁾ A negatív mutató azt jelenti, hogy az elsődleges kiadások növekedése meghaladja a középtávú gazdasági növekedést, ami expanzív költségvetési politikára utal.

⁽⁸⁾ Az előrejelzés szerint az egyéb tagállami finanszírozású tőkekiadások hozzájárulása semleges.

- (16) A tagállamok költségvetési intézkedéseinek minősége külön figyelmet érdemel. A tagállami költségvetések összetételének javítását célzó költségvetési strukturális reformok alátámaszthatják a potenciális növekedést, megeremthetik az olyannyira szükséges költségvetési mozgásteret, és hozzájárulhatnak a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához, tekintettel az éghajlatváltozással és az egészségüggyel kapcsolatos kihívásokra is. A bevételi oldalt tekintve a Covid19-válság megerősítette a hatékonyabb és méltányosabb állami bevételi rendszerek kialakítására irányuló reformok fontosságát. Ami a kiadási oldalt illeti, minden eddiginél nagyobb szükség van a fenntartható és növekedésösztönző beruházások szintjének és minőségének javítására, mégpedig a növekedési potenciál megerősítésére, a gazdasági és társadalmi reziliencia fokozására, valamint a zöld és digitális kettős átállásra irányuló célkitűzésekkel összeegyeztethető módon. A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek lehetővé teszik a tagállami költségvetések összetételének javítását.
- (17) A 2021. évi konvergenciaprogramban foglalt középtávú költségvetési tervek alapján előrevetített államháztartási többlet a 2023. évi 0,5 %-ról 2024-ben a GDP 1,0 %-ára nő. A 2021. évi konvergenciaprogram nem ad elegendő információt a 2023. és 2024. évi általános költségvetési irányvonal becsléséhez. A 10 éves átlagos nominális potenciális növekedés a jelenlegi becslés szerint 4 %⁽⁹⁾. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek erősíthetik Svédország potenciális növekedését.
- (18) Az államadósság GDP-hez viszonyított aránya a tervek szerint a 2023. évi 33,7 %-ról 2024-ben 31,4 %-ra csökken. Svédország a legutóbbi adósságfenntarthatósági elemzés szerint középtávon alacsony költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül.
- (19) A jelenleg még mindig rendkívül nagy fokú bizonytalanságra tekintettel indokolt, hogy a költségvetés-politikai iránymutatás főként minőségi jellegű maradjon. A későbbi évekre vonatkozó, pontosabban számszerűsített iránymutatást 2022-ben célszerű nyújtani, amennyiben a bizonytalanság mértéke addigra megfelelően csökkent.
- (20) A Tanács értékelte a 2021. évi konvergenciaprogramot, valamint a 2020. július 20-i tanácsi ajánlásra válaszul Svédország által tett intézkedéseket,

AJÁNlja, HOGY SVÉDORSZÁG:

- 2022-ben tartsa fenn a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított impulzussal együtt összességében támogató jellegű költségvetési irányvonalat, és őrizze meg a tagállami finanszírozású beruházások szintjét.
- Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és a középtávú költségvetési fenntarthatóság biztosítására irányuló költségvetési politikát. Ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.
- A fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítása érdekében fordítson külön figyelmet az államháztartás összetételére, a költségvetés bevételi és kiadási oldalát is tekintetbe véve, valamint a költségvetési intézkedések minőségére. Részesítse előnyben a fenntartható és növekedésösztönző beruházásokat, különösen a zöld és digitális átállást támogató beruházásokat. Kezelje kiemelten azokat a költségvetési strukturális reformokat, amelyek hozzájárulnak a közpolitikai prioritások finanszírozásának biztosításához, és elősegítik az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, többek között – adott esetben – azáltal, hogy növeli a mindenki számára elérhető egészségügyi és szociális védelmi rendszerek hatókörét, megfelelőségét és fenntarthatóságát.

Kelt Luxembourgban, 2021. június 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

J. LEÃO

⁽⁹⁾ A Bizottság által a közös módszertannal összhangban számított becslés.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU